

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre ... 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyilttér közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesített
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, július 18.

Két filléres paprika.

Amiért az „Aradi Közlöny“ lankadatlan eréllyel harcolt heteken, hónapokon át, amire a hatóság legéberbb figyelmét igyekeztünk koncentrálni, végre bekövetkezett, a piac kezd visszatérni a normális állapotokhoz, a piacra kerülő élelmiszerek, zöldségek árai lassan-lassan visszafejlődnek arra a színvonalra, amely a szegény ember megélhetési lehetőségét jelenti.

A hihetetlen piaci uzsora megfélemezésére sarkalták minden egyes alkalommal a hatóságokat, amikor megdöbbentő példák állottak előttünk arról, hogy az ellenőrzés lanyhasága miatt minő hallgatólagos árakat mertek kérni az eladók a piacra hozott termelvényeikért, amikor kétségtelen jeleket láttuk annak, hogy az emberek egymást zsarolják csak azért, mert nincs meg a hatóságban az az erély, amely ezekkel az elfajulásokkal szemben szükséges volna.

Szánalmas volt látni azt, hogy az eladók lelketlenségével, mint állott arányban a tehetősebb osztályhoz tartozó asszonyok könnyelműsége, az a megdöbbentő gondolatlanság, hogy minden ár megadásával szinte rászoktatták az eladókat a haszonlesés fokozottabb élvezetére, hogy e cselekedettel ugyszólván kizárták a piacról a szegényebb néposztályt. Amikor ennek a szomorú jelenségnek társává szegődött a nagyvásárlók kiméretlen pénzpocsékolása, az a körülmény, hogy mintegy rendőri segédlettel vitték el előlünk Ausztriába a zöldségeket, akkor már az elkeseredés oly éles hangjait kellett papírra tennünk a város közönségének megvédése érdekében, amelyet figyelmen kívül nem hagyhatott sem a rendőrség, sem a tanács s amely maga után kellett, hogy vonja a legsürgősebb intézkedést a piac megrendszabályozása érdekében.

Sürgöttük az árak szabályozását, a kivétel eltöltését s íme amikor a Közélelmezési Hivatal megteszi azt, a mit a helyi hatóságok már régen megtehettek volna a piac képe egyszerre megváltozik, zöldségek kellő mennyiségben kerülnek a közönség elé s az árak lassan igazodnak ahhoz a mértékhez, amit a szegény ember életviszonya, megélhetési lehetősége állít fel.

A sajtó sikerét jelenti ez az eredmény, amely, hogy minél tartósabb, gyökeresebb legyen, arra nyomatékosan, hangsúlyozottan hívjuk fel a helyi hatóság figyelmét, nehogy a legkisebb lanyhaság is újból a kapzsi-

ságra, az árak felbajtására sarkallja az erre könnyen hajó termelőket és eladókat.

Nincs, nem lehet ma a rendőrségnek fontosabb feladata, mint az, hogy a piacot ellenőrizze, hisz ez lévén alapja az ellátásunknak, a táplálkozásunknak, a megélhetésünknek, nem szabad még csak lehetőségét is megengedni annak, hogy ezek az élet-erőink kockáztassanak.

Olesóvá kell tenni a piacot, hogy friss élelmiszerhez tudjon jutni a legszegényebb is, hogy a kenyérhiányát pótolhassa zöldségével mindenki.

A paprika, amely a szegény embereknek, a munkás népnek egyik legfontosabb tápláléka, nem szabad, hogy tíz-husz fillérbe kerüljön darabonként, hanem úgy, ahogy ma láttuk a piacon, két fillérbe, akkor egy-

egy ebédje nem fog koronákba kerülni annak, aki pár korona nap-szányából hat-hét száz ellátásáról kell, hogy gondoskodjék.

A nyugalomnak, a kinttartásnak tor-rása a piac. Ha ez nem teljesíti hivatását úgy, ahogy azt a viszonyok megkívánják, akkor felborul e világ minden, ép azért nem szabad egy percre sem elvonni figyelmünket róla, hanem fokozott gondal ügyelni annak becsületes és tisztességes működésére.

Bizunk abban, hogy a rendőrség és a tanács a kedvező alakulástól nem kaptatja el magát, nem fordít hátat a piacnak, hanem továbbra is a piacon járattatja szeméit, s cselekedni fog azonnal, ahol a cselekvés szükségét észre veszi.

Hollandia semlegeségének durva megsértése.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Rotterdam. Tegnap késő este néhány német szállító hajó indult el Rotterdamból. A hajók ma reggel Edmont és Bergen között a holland tengerparttól mintegy négy mérföldnyire tizenkilenc-husz egységből álló angol torpedózúzó raj megtámadta. Az angolok négy német hajót fenékre fúrtak és három másik pedig zátonyra futott, ezek közül kettő ég. Az angolok két német hajót magukkal vittek. A holland tengerészeti hatóságok erélyes vizsgálatot indítottak, hogy megállapítsák, vajjon a támadás nem a területiális vizeken belül történt-e.

Amsterdam. Az Allgemeine Handelsbladed írja: Kétségtelen, hogy a német hajókat az angolok a mi területiális vizeinken támadták meg. A megtámadott hajók legalább részben területiális vizeken tartózkodtak. Az angol hadviselésnek ez a módja félreismerhetetlen komoly sérelme semlegeségünknek. A holland kormány nem fogja elmulasztani, hogy ez ellen ne tiltakozzék.

Amsterdam. Az angolok által megtámadott német hajócsoportban valószínűleg kilenc hajó volt. A hajók személyzetéből kilenc ember meghalt és egy eltűnt. Az angol hadihajók gránátjai több ízben csaptak le holland területen, sőt a Bergenben levő német intárnáló táborra is.

Haga. A Hollandi Távirati Iroda jelentése szerint a vizsgálatot már megindították. Az Allgemeine Handelsbladed azt írja, hogy már megvannak a szükséges bizonyítékok, hogy a támadás a holland vízterületen történt. A megtámadott hajók fél kilométernyire voltak a tengerparttól

és a semleges zóna több, mint tízszer ilyen széles.

Amsterdam. Az Allgemeine Handelsbladed részleteket közöl az angol torpedó üldözőknek a német kereskedelmi hajók ellen intézett támadásáról. Két német hajó ma reggel Bergentől északra körülbelül két kilométernyire és négy-öt száz méternyire a parttól zátonyra futott. Tizennégy nagy angol torpedóüldöző ágyuzni kezdte a német hajókat és bizonyos idő múlva a hadihajók legnagyobb része északi irányban eltűnt. Csak két torpedó üldöző maradt vissza és ezek lövéseikkel felgyújtották a német hajók egyikét. Egy szemtanú elmondta, hogy az angol hajók kétségtelenül a holland vizeken belül időztek. Körülbelül kilenc óra tájban eltűntek az összes torpedóüldözők, majd déli irányból ismét visszatértek. Nemsokóra holland cirkáló és torpedónaszádok jelentek meg. Bergen környékén több angol gránát hullott le, de senkit nem találtak. Két német hajó elsüllyedt, kettő hajótörést szenvedett és kettőt Angliába vittek.

Francia kormányválság.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Geni. A francia kormány keblében válság készül. A Temps ugyan tagadja, de a lyoni Progress fontartja, több miniszter, köztük Malvy lemondását.

Geni. A Petit Parisien jelenti: A francia szociálista kisebbség a nemzeti kongresszus összehívását sürgeti, hogy azon elhatározzák, hogy résztvesznek a stockholmi konferencián. A kisebbség állásfoglalása szerint Elzas-Lotharingia kérdésében a nemzetközi internacionálnak kell dönten.

Genf. Párisban többszáz szindikalistát letartóztattak, mert résztvettek a francia hadsereg hadikörzetében tartott békekonferencián.

Genf. Svájci lapok jelentése szerint Párisban az utóbbi hetekben számos embert letartóztattak békeprogram terjesztése miatt.

Virágosó Brassóban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

1916. augusztus 29-én, ama bizonyos keddi nap délutánján az elhagyatottság és szomorúság ólomfelhői borultak a magyar és szász Brassóra, sőt vagy öt jobb érzésű oláh uricsalád házatájára is. Az itthonmaradt oláhság ellenben ünneplőt öltött, nagy eseményeknek nézett elébe, sejtette, hogy valami olyan fog testet ölteni, amit gyermekkorában az iskola padjairól, később már társaskörök, „családi összejövetelek” purparléiban szívott állandóan magába, minderre jóváhagyást és „isteni ihletet” lelkipásztoraiktól nyervén. Mindazonáltal az ő lelkeikbe is belopódzott a kételkedés az iránt, hogy az álmaik országának, Romania-Marenak közelgő szele ciklonszerű pusztítással-e, vagy pedig a hasznos esőt hozó langyos nyári szellő formájában fogja-e nagy átalakulást elvégezni?... „Csak egy háznál voltak vigan”... A Kolostor-utca 7. száma fölött az első emeleten.

Itt tudták, hogy mi következik...

Baiulescu B. Mária, költő és műfordító, a brassói oláh nőegylet elnöke lakásán délután 2 órakor együtt volt a család minden itthonlevő tagja és rokona, kivéve fivérét, dr. Baiulescu Györgyöt, akit a fogadás a dérestyei utra elszóltított innen. Itt volt Baiulescu B. Mária matrona édes anyja, itt volt leánya, a magyar hazáért messzi-harctéren küzdő Bentia Pompilius cs. és kir. őrnagy felesége, továbbá dr. Baiulescu Györgyné, dr. Vecerdea Miklósné, Dusoiané is a két lányával és — amint szemtanúk mondják — egy helybeli tisztas állású ur-ember is a feleségével.

D. u. 2 óra 30 perc. Kinos várakozás. Az utcán egy szál lélek sincs. Itt-ott ablakból lopva kitekint egy-egy félnék fej, s miután semmit sem lát ismét vissza huzódik. A kapuk mindenütt becsukva. A piacon két kisebb tömeg csoportosul, így tömegben nagyobb a bátorság. Csak férfiak és mindegyik ünneplőben. A kíváncsiság vagy más hozta őket ki az utcára?...

2 óra 45 perc. A Kolostor-utcai ház erkélyére kijön a társaság; hangosan vannak, nevetgélnek; évődnek, osztogatják egymásnak a távollevőknek a helyi hatalmak szeptumait. Az egyik uriaszony lemegy Baiulescu B. Mária szobalányával az udvarba és egy kis kézikosárba virágot szednek. Rózsát, szegfűt, fehérét, vöröset vegyesen. Felhozzák s az erkélyen lévő asztalra helyezik. A szobalány elvonul, a kis társaság tovább nevetgél és kíváncsian tekintgetnek hol a Főtér, hol a Czell-palota felé. Váriák de akiket várnak, még egyre késnek.

3 óra 7 perc. A Sétátér felől hangos énekszó hallatszik. A társaság elmúl s kíváncsian az erkélyen kihajol arra felé tekintve, honnan az énekhang hallatszik. Azonban egy lelkét sem látnak. Találgatják: valahol a református templom körül lehetnek már... Az izgatottság, az öröm, a láznak egy bizonyos foka mindegyikükön meglátszik, mely a bluzok gallérjainak rendbeszedésén, a szemek és az arc megsimogatásában nyilvánul meg, sőt az egyik retikülből előkerülve egy tükör is. Éva epigonjai húsá-kintet tetszszék... Az ének egyre erősödik, de gátják, hogyan! az első benyomás, az első te-

kintet tetszszék... Az ének egyre erősödik, de még senkit sem látni. A nyelvek ismét megoldódnak, hogyan, kilenc nő egy csokorban! Találgatják, vajon a Rosioriok vagy dorobancok?! A találgatás, a kíváncsiság szülte izgalom tetőfokát éri el, mikor megszólal az ősz matrona a karosszékében tehetetlenül ülve:

— Vaj' ki tudja mit hoz a jövő, mit az Isten reánk?!

Válaszadásra már nem volt idő, mert 3 óra 9 perckor a Czell-palota sarkán feltűnik egy lovas s mindiárt mögötte az éneklő, szép rendben masírozó gyalogság. Befordulnak a Kolostor-utca felé. Az erkélyen ismét csend, az elfogódottság, az öröm, az óhaj beteljesedésének első szemlátomása forrasztja ilyenkor az emberek torkára a szót.

A 6-ik, Vitéz Mihály vajda nevére elnevezett gyalogezred egyik százada volt ez, amelynek a Kolostor-utca felől kelet a Főtérre felvonulnia. A napbarnította jobbagygyermek maguk is talán sorsuk jobbrafordulásáról álmodtak, talán egy szebb jövőről, szabadságról

Spanyolország királya semleges marad

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Hága. A Daily Express madridi levelezője beszélgetést folytatott Alfonz spanyol királlyal, aki a következő nyilatkozatot tett:

— A háború már nem tarthat sokáig. Viszonyunk Angliához, Franciaországhoz kitűnő. Mind a két országnak bőségesen szállítunk anyagot. Olaszországgal is barátságos alapon állunk. Ha Anglia köszönet és Amerika gyapjút küldene nekünk, Spanyolország gazdasági helyzete jóval kedvezőbbé válnék.

— Spanyolország a háború végéig semleges fog maradni. Ribot és Lloyd George nyilatkozatai után már a közvetítő szerepre sem vállalkozhatik. A spanyol hadsereg követel ugyan bi-

zonyos reformokat, de tehességgel nem igaz a hír, hogy a fegyelem megglazult volna a hadseregben. Minden nehézségnek a katalóniai kérdés az oka. Katalónia a homerule egy nemét követeli. A helyi viszonyokat szabályozni kell, de az ország többi részeiben is teljesíteni kell a lakosság jogos kívánságait.

— A forradalom... Ettől igazán nem tartok. Országomat modern utakon vezetem, s ez a veszedelem engem nem érhet!

A Tribuna madridi levelezőjének kijelentette Alfonz király, hogy inkább lemond trónjáról, mintsem Spanyolországot a véres háborúba engedné ragadtatni.

Halálos ágyán is védte a barátját.

Kiss Ferencné halála. — A merénylő katona utolsó levele.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az „Aradi Közlöny” pár nappal ezelőtt hírt adott arról a drámáról, mely a Ferenc-tér 2 sz. alatti házban lejátszódott s amelyről az első percekben a rendőri vizsgálat első stádiumában az a feltevés alakult ki, hogy Kiss Ferencné született Szabados Erzsébet és Nagy István rokkant utász katona közös elhatározással akartak megválni az életől.

Kiss Ferencné, akit a merénylő katona törrel két helyen életveszélyesen megsebesített a kórházban Zimmermann Károly dr. igazgató főorvos és Schmidt János dr. vette gondozás alá s az azonnal végrehajtott szivvarás sikere azt a reményt nyújtotta a súlyos szenvedést kiálló asszonynak, hogy életben marad, míg Nagy István utász katona, aki önmagán ejtett négy helyen sebet s életveszélyes sérülésével a lyceumi katona-kórházba került ápolás alá életét menthetlenné tartotta és csendben készült a halálra.

A két kórház súlyos betege körül óráról-óra ott ólalkodott a halál. Bár a tragédia első szemtanúinak vallomásai azt látszottak igazolni, hogy koránsem közös elhatározáson alapuló

kettős öngyilkosságnak lett Kissné és Nagy István az áldozata, hanem ellenkezőleg az asszony akarata ellenére rejtett okokból fogott kést rá a férfi s gyilkossá lett a kéz, mely a tört szíve fölé szurta, az asszony az utolsó percig is, bizva felépülésében, a sikerült műtéten, megmaradt ama vallomása mellett, hogy Nagy István utász katonával közös elhatározással keresték a halált.

Az asszonynak az élethez fűzött reményét szétlétpte a halál, mely tegnap örök pihenésre lefogta a szemét, megállította megsebezett szívének dobbanását s ravatalra került anélkül, hogy megváltoztatta volna az életet kioltó katona ellen tett vallomását.

Nem így azonban Nagy István, a lyceumi kórház rokkant ápolója. Ő nem az élet visszatértét várta, s a halált készült fogadni minden percében s míg az asszony csendesen, vád nélkül elköltözött, az ő súlyos sebei dacára papírt és tintát kért beteg ágyába s hogy utolsó utjára tisztult lélekkel mehessen el: papírra tette bűnét, azt a rettenetes szenvedélyt, amely kezébe adta a kést, hogy gyilkossá legyen.

A haldokló katona bűnbánó levelében meggyónja, hogy az asszonnyal öt éve folytatott szerelemi viszonyt és amikor egymásnak örök hűséget esküdtek, abban állapotok meg, hogy a hűséget megszegőt joga van megölni a másiknak. Ezen a fogadalmon ezen az isten előtti eskünél is erősebben összefűző megállá-

podáson ütött csorbát az asszony és ő élve jó-gával megakartá ölni az asszonyt. Ez a szen-vodély és elkeseredés adta kezébe a tört és tette gyilkossá akarta kioltani az asszony életét, bár jól tudta, hogy nem is annyira ő volt bűneért hibáztatható, mint mások. A gyil-kosság sulya kényszerítette aztán arra, hogy

ön maga felett is ítéletet hozzon, hogy meg-ölje magát.

Nagy István levelét az aradi rendőrség vette kezeihez s nyomban áttette azt a vizsgá-lat megindítása végett a katonai rendőrséghez. A rendőrség most azt kutatja, hogy kik azok a „mások” akik két ember tragédiáját okozták.

Nem oszlatják fel a Házat.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Egyik fővárosi estilap a következőket írja: A kormányhoz közel álló körökből az az ellenőrizhetetlen hír terjedt el, hogy már a legközelebbi napokban huszonöt képviselő fog kilépni a nemzeti munkapártból. A nevezett forrás szerint a képviselők e csoportjának elhatározása már befejezett tény és a kiválás kizárólag arra szorítkozik, hogy az Esterházy kormány demokratikus választójogának parlamenti elintézését támogassák. Ha ez a hír igaznak bizonyul, akkor — úgy mondják kormánypárti részről — valószínűleg nem lesz szükség az új általános választások elrendelésére, amit a kormány és minden más illetékes faktor kerülni óhajt. Beszélnek azt is, hogy a kilépők száma a nyári szünet alatt még növekedni fog és

esetleg eléri az ötvenet, ami aztán teljesen elég lenne a választójogi törvényjavaslat sorsának biztosításához. Híre jár annak is, hogy a munkapártból kilépni szándékozó képviselők nem csatlakoznak egyik párthoz sem, hanem pártonkívül maradnak és vezérük gyanánt Serényi Béla kereskedelmi minisztert fogják tekinteni. Ennek a hírek igaz voltát eddig nem erősítették meg, de meg sem cáfolták azt.

Budapestről telefonálja tudósítók: Holnap a kormány minisztertanácsot tart, amelyen foglalkoznak a még üresedésben lévő főispáni állások betöltésével és a három üresedésben lévő államtitkári állás betöltésével is. A kereskedelmi, pénzügyi és honvédelmi miniszteriumoknak még nincsen politikai államtitkáruk. A holnapi minisztertanács ezeknek betöltése tárgyában valószínűleg dönteni fog.

„Oroszország mindenestől a külföldé.”

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Koppenhága. Az orosz offenzíva első sikereinek mámorja elmúlt és ma már teljesen az ellenkező irányba csapott át a hangulat. Ezt bizonyítja az a beszélgetés, amelyet Réden három folytatott egy előkelő oroszossal, aki tegnap érkezett Pétervárról.

— Borzasztó még elgondolni is — mondotta az orosz — hogy hová jutott a mi kimerített gazdagságu országunk. A háboru előtt a rubelünknek gazdag arany fedezete volt és körülbelül csak egy milliárd papírpénz volt forgalomban. Megszámlálhatatlan arany millió folyt be azóta szövetségeseink és a semlegesek trezorjaiba és ennek fejében tizenkét milliárd papiros rubel, akár csak mint elhasznált villamos jegy, borítja a földet, vérző országot.

A szép csengő arany és ezüst rubel már nem gurul,

papírronggyá lett. Nálunk odahaza, noha a bankóprés szorgalmasan dolgozik, a pénztárak üresek és a leggazdagabb városok is alig tudják kifizetni hivatalnokaikat, a munkások pedig tizenkét rubel napszámot követelnek, a régi bérnek tizszeresét. Ezért is csak felényi időt akarnak dolgozni, gyűléseket tartanak, ahol végnélküli zavaros beszédek hangzanak el és tönkreteszik a gyárakat. Nem rég beszéltem egy géplakatossal, aki most katona és tagja a munkások és katonák tanácsának. Pétervárott a villamos vasuton találkoztam vele. A gyárosok ellen kelt ki, akik bezárik telepeiket és ezzel munkanélküliséget okoznak. Az emberek már nem tudnak számolni és minden mérték elveszett. Oroszország már a háboru előtti nagy adóságokba verte magát háboru célokért, 20 milliárddal tartozunk Franciaországnak, amelynek kamatait a francia kistőkésnek fizettük. Milinkov és Dolgorukov már 1906-ben Párisban voltak, ahol arra

karták rábírni a francia kormányt, hogy ne adjon újabb kölcsönt Oroszországnak.

— A kadetok nagyon jól tudták, hogy az új aranyáradat első sorban az orosz reakció határait növelte, mert valahányszor a kormánynak elég pénze volt, azt fájdalomosan megérezte az ország. Ezekért a milliárdokért adta el a cár a háborunak a népet és ehez jöttek még tucat-számra az új milliárdos adóságok, amelyeket maga a háboru nyelt el.

Ma el van adva Oroszország sző-röstől börtöstől a külföldnek,

ezé a gyár, a bánya, a fölfedezett és a még rejtett kincs, az olajforrások, az erdők, egyszóval minden amiye van, egy századnyi időre vagy talán örökre eladtunk mindent. A forradalom megakartá szabadítani Oroszországot, elkergetni a cárt és elleledkeztünk róla, hogy mindezek ellenére megvannak az alias, uzsorás szerződések továbbra is, amelyek az egész Oroszországot nemzedékeken át rabszolgákká teszi. Minden kapavágás csak a franciáknak és az angoloknak használ, a gyümölcsöt Amerika és Japán élvezi. Szörnyen vigasztalan gondolat minden oroszra, akinek szeme van és füle van és egy kis agya van.

— Borzasztó felébredés lesz, ha egyszer tisztába jövünk, hogy mennyire becsapták az orosz népet, amely nemcsak a vérét ontotta a családok képekért, hanem a számlát is magának kell kiegyenlitenie. A magánéletben egy ilyen becsapott ember a törvény elé viszi a csalót, de nekünk mint népek miért kell olyan kötelezettségei teljesítenünk, amelyről a nép sohasem tudott semmit.

— A csapajaink, jobban mondva a hadsereg részei újra támadják az ellenséges vonalakat. Nem tudom, hogy szövetségeseink és állítólagos barátaink egy héten belül hány száz

rubelt fizetnek nekünk azért, hogy pillanatnyi zavarunkból kisegítsenek. Csak annyit tudok, hogy ma már ott állunk, hogy borraivalóért ami nem is ajándék, hanem amit meg kell fizetni, lemészároltatjuk magunkat.

Kiürítették az oroszok Kaluszt

Budapest, július 17. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harc tér:

Német és osztrák magyar csapatok nyomásának engedve, tegnap az oroszok kiürítették Kaluszt és a Lomnica nyugati partját. A szövetséges csapatok utánuk nyomultak. Kalustól délre helyenként erősebb harcokra került a sor, amelyek megtörték Ldzianynál horvát zászlóalj ellenállását. Jatwicánál tért nyertünk. Egyébként sem a keleti harcterről, sem Albániából nem jelenthetünk újsgot.

Olasz harc tér:

A Folbrikonon egy olasz akna felrobbant. Rohamcsapataink megszállták a tölesért. — A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszaszorítottuk az oroszokat a Lomnicán.

Berlin, július 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harc tér:

A tengerparton az angolok egész napon át tartó élénk tüzelés után Lombartsyedenél ismét támadtak. Visszavertük őket. A Nordschatetól Varnetonig terjedő arc vonal mentén a tüzérsegek harci tevékenysége jelentékeny erőre fokozódott, a Searpo két partján is élénk volt. Messinesnél, Hulluehnál, Garellesnél, Dullecourtnál és St.-Quentinél északra meghiusultak angol felderítő előretörések.

A német trónörökös hadseregportja:

A Laon-soissoni ut mentén dél előtt egy hanoveri ezred rohamcsapottjai tűz-rajtaütés után utászok kíséretében, benyomultak a franciák vonalaiba. Felrobbantották fedezékeket, árokgyukát és számos fogollyal és géppuskával tértek vissza árkaikba. Courtesonnál a tegnapi hajtó éjszakán rajtaütéssel a franciák állásának egy további darabját foglaltuk el. A foglyok száma ezzel ezen a szakaszon több, mint 450 franciára emelkedett. Kevéssel a sötétség beállta előtt az ellenség meglepetésszerűen igen erős tűz alá vette. A Loal major és Berny között fekvő állásainkat. Majd erős sűrű tömegekkel végrehajtott támadás következett, amely tüzünkben és közelharcban az ellenség igen súlyos veszteségeivel összeomlott. Mindegyik korábban elfoglalt állás szilárdan megmaradt a bevált keletporosz hadosztály birtokában. Reimstől északra a franciák a Bois Soulanstól délre tőlünk elfoglalt állások ellen intézett előretörése balul végződött. Egy másik előretörést véd-tüzünkkel nyomtuk el. A Pól hegyen a nyugati Champagneban elkeseredett kézigranátharcokban sikerült thüringiaiaknak a franciákat régi állásunk

legutolsó darabjáról is kiüzni és több ellentámadást visszaverni. A Mass balpartján igen heves tüzéségi tűz indult meg a 304-es magaslat és a csatlakozó vonalak ellen. A francia árkokra éskészültségi állásokra irányzó megsemmisítő tüzelésünk elfojtotta az ellenséges támadást. Csak kevés ember tudott az árkokból kijutni. Ma délben a tüzharc újra fokozódott.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadserege:

Nem volt különös esemény.

Repülőink 5 repülőgépen kívül 4 kötött léggömböt is leterítettek.

Keleti Harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Rigánál, Dünaburnál és Smorgonnál tart az élénk harci tevékenység. A Narajovka mentén kitisztult időben erősebb a tűz. Utóbbi harcnapokban a Dayesztől délre rajnai ezredek elfoglalták a Kalustól északra fekvő erdővidéket. Mivel nyugatról is német erők nyomultak előre az oroszok kiűrtették a várost és sietve a Lomnica déli partjára vonultak vissza.

József főherceg vezérezredes arcvonala és Mackensen vezértábornagy hadserege:

Nincsen lényeges jelenteni való.

Macedóniai harctér:

Helyzet változatlan. **Ludendorff**, első főszállasmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Angolok

az orosz rohamcsapatok élén

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Rotterdam. A Daily Telegraph jelenti Pétervárról: Az orosz offenzíva akcióinak első soraiban angolok küzdöttek, akik a támadások alkalmával a rohamcsapatok élén voltak.

Köln. Stockholmból jelentik: Péterváron a legutóbbi időben igen komoly zavargások voltak. Több ezer főnyi tömeg az elé a börtön elé vonult, ahol a politikai foglyokat tartják fogva, és követelték azoknak szabadon bocsátását. Ötszáz fegyenc kitért a börtönből és ezek kiszabadították a vizsgálati foglyokat is. A Tarnovóban levő anarchistákat ismét ostrom alá fogták. Ezek bombákkal védekeztek. A viborgi városnegyed munkásai az anarchisták mellett foglaltak állást és követelték, hogy a kizsákmányoltakat azonnal távoztassák el a városból. Utást is tartottak, amelyen Kerenszkijt és az igazságügyminisztert halálra ítélték.

Heparanda. Oroszországban ismét beszüntették az egész vasúti forgalmat, mert általános sztrájk kitörését várják.

Tronteljen. Tegnap este tűz ütött ki az itteni angol-orosz transzito áruaktárban, amely gyorsan terjedt tovább. Valamennyi épület elhamvadt. A kár 50 millió korona.

TORVÉNYKEZÉS.

§ **Ellített gyógyszerészügyi főtitkár.** Brassói tudósítók jelenti: A nagyszabeni katonai törvényszék Hummel százados hadbíró vezetésével megtartott tárgyaláson három évi börtönrre és rangjának és oklevelének elvesztésére ítélte Kutschera Viktor brassói gyógyszerész-

ügyi főtitkár. Kutschera a katonai büntető-törvénykönyvbe és a szolgálati szabályzatba átkötő cselekményeit, mint a brassói tartalékház gyógyszerügyi főnöke, még a mozgásfés idejében követte el.

Rokkant katonák

aradi munkaközvetítője.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Julius hó 23-án kezd meg Aradon nagyfontosságú működését az Országos Hadigondozó hivatal egyik legszebb munkása hivatott társadalmi szerve a „Hadi rokkant munkások munkaközvetítő hivatala”.

Ami nagy szociális feladatok közül, melyeket a háború rakott az ország polgárainak vállára, jelentőségében az első helyen áll a rokkant katonák munkával való ellátása, megélhetésüknek becsületes, tisztességes munkával való biztosítása. Az államunkra osztogatásnak el kell tennie, nem szabad a házáért áldozatot hozott katonáknak mint a koldusok odadobni a szánalom kenyérét, hanem minden az áldozatával arányban álló erővel keresni kell a módját annak, hogy dolgozni tudjon fogyatékos munkaerejével, hogy oly foglalkozáshoz jusson, amely a maga és családja részére a betevő falatot, a nyugodt életet, a megelégedettséget tudja biztosítani.

Mint hogy pedig a magára hagyott, gyámszertalan emberektől nem várhatjuk el azt az energiát, hogy ők maguk kutassák fel a munkalehetőségeket, az Országos Hadigondozó Hivatal működésének megkezdése után nyomban hozzá fogott a rokkant katonák országos munkaközvetítéséhez s ezért az iparkamarák területi beosztása szerint országosan szervezte a Hadi rokkant munka közvetítő hivatalokat.

Az aradi iparkamara területére tehát Arad, Csanád, Békés és Hunyad vármegyék továbbá Arad város területére Arad székhellyel már annyira előre haladtak a hivatal szervezési munkálatai, hogy az működését előreláthatólag 23-án délelőtt tíz órakor a fa- és fémipariskolában levő hivatalos helyiségben már meg is kezdheti.

Az Országos Hadi Gondozó Hivatal biztosított jogánál fogva a hivatal főnökévé az iparkamara előterjesztésének megfelelően **Reinhardt Gyula** bútorgyárost nevezte ki, aki ma utazik fel Budapestre a hivatal ügyvitelének tanulmányozására és a szükséges nyomtatványok átvételére. — A főnök mellett **Benker György** fa- és fémipariskolai tanár mint titkár, és **Harmath Ferenc** tanító mint levelező fogják vezetni a hivatal ügyeit.

A főnökséget működésében egy szaktanács lesz hivatva támogatni, mely szaktanács állani fog három kereskedőből, három iparosból és három birtokosból. A kereskedő és iparosból az iparkamara, a birtokosokat a vármegyei gazdasági egyesület előterjesztésére nevezi ki az Országos Hadigondozó hivatal.

A munka közvetítő hivatal naponta délelőtt tíztől tizenkét óráig tart majd hivatalos órák s teendőit fogja alkotni a rokkant iskolából vagy utókezelő intézetekből kikerült és a csapatelérési feladatokból végleg elbocsátott rokkant katonáknak munka alkalmakat keresni, őket a munka erejüknek megfelelő munkához juttatni. E célból hirdetmény és az aradi községi hadigondozó hivatal útján munkára való jelentkezésre hívnak fel minden elbocsátott és munka nélkül álló rokkant katonát és a szaktanács útján pedig felkutatják azokat a helyeket ahol ezek a munkásra jelentkezett rokkantok kenyérhez tudnak jutni.

Orosz városok csődje.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Berlin. A Vossische Zeitung jelenti Stockholmból: Egész csomó orosz város jelentett most csődöt. **Kiew** már június közepén tizenhét millió rubel deficittel beszüntette a fizetéseket. A városi világítás és a vízvezeték üze me megakadt. Hogy valamiképpen legalább a tisztviselői fizetéseket folyósíthassák, a nyugdíjalapokhoz nyultak.

Astrakánban június 26-án szüntették meg a fizetéseket. A tisztviselőket sem fizetik.

Jenniszeikban ostromállapotot hirdettek ki, miután a fizetések beszüntetése folytán munkászavargások történtek ki.

Kazánból hivatalos jelentések szerint megszökött a polgármester egész tanáccsal együtt, mert félt a polgárság fenyegető magatartásától.

Az orosz városok összeomló háztartásai megmentésére **Singarew** az ideiglenes kormány elé törvényjavaslatot terjesztett, mely a jómódu lakosság rovására egyszeri adókimetést ajánl. A tízezer rubelnél nagyobb jövedelmeket az utolsó évi jövedelem 55—70 százalékával róják meg. A befizetéseknek készpénzben kell történniök és erre a célra hadikölcsönjegyzést sem fogadnak el.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Szerdán: **Pataky Vilma** vendégfellepte: **Legénybucsu.**

Csütörtökön: **Pataky Vilma** vendégfellepte: **Szibill.**

Pénteken: **Gyártás Dezső**, a Királyszínház művészenek vendégfellepte: **Csokoládé katona.**

Szombaton: **Gyártás Dezső** vendégfellepte: **Dollárpap.**

* **Hadijótékonyág.** A bankuti főhercegi uradalom **Iászlomajori** gazdaságának hiteltisége sikerült műkövelői ekoadást rendezett. Szinre került a **Falu rossza**, amelynek szerepeit csupa helybeli egyszerű ember játszotta el. A betanítás és rendezés nehéz feladatát **Salamon Ferenccé**, a helybeli községi iskola lelkes tanítónője sikerrel oldotta meg és együtt osztozik a szereplők fényes eredményében, akik nehéz napi munka után esténként tanulták be nagy szorgalommal szerepeiket. Az előadás tiszta jövedelmét és pedig a jegyek árában 300 koronát, felülfizetésekben 100 koronát a rendezőség az Aradi Közlöny kiadóhivatalához küldte be, hogy csatolja a megyei hadiársvárk részére már megindult gyűjtéshez.

* **Színház hírei.** **Pataky Vilma** második fellepte. Az aradi közönségnek dédelgetett kedvenc primadonnája holnapután lép föl a Szibill operett műsorában, melynek kreálásával éppen Aradon aratta legnagyobb sikereinek egyikét, Szarath szerepét Sz. Rontai Boriska játssza, ugyszintén a többi szereplők is mind a régiak: **Bartcs, Járni S., Győző, Polgár S., Gyártás Dezső**, a Király színház kitűnő komikusa pénteken lép föl először a **Csokoládé katona** kitaláló operettben. Szombaton egyik leghíresebb szerepét, a **Dollárpapát** játssza és vasárnap utolsó felléptéül az **Aranyfácán** vezető főszerepét. **Gyártás Dezső** most fog először játszani az aradi színházban és már most is a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg fellépései iránt. **Vasárnapi előadások.** Vasárnap mint rendesen két előadás lesz, délután fél négykor mérsékelt helyárrakkal a legszebb operett, a **Osárdás királyné** van műsoron, este 8-kor **Gyártás Dezső** felléptével az **Aranyfácán** pompás operett kerül színre.

Rekvirálás Herold Antallal.

Látogatás az ujaradi piacon. — Az Aradi Közlöny akelőjének sikere.

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Abba a bizonytalanságba, amelyet az Országos Közélemezési Hivatalnak Arad és Ujarad zöldségtermelésének elrekvirálásáról szóló döbbenetes rendelete okozott, — valami utonmódon világosságot kellett deríteni. Még pedig: ha az új rendelet valóban nem zavarja Arad közlemezésének cirkulusait, ha felsőbb helyen valóban az itteni viszonyok és jogos követelmények méltánylásával hozták meg a rendeletet, akkor kötelesség megnyugtani a közönséget, ha pedig az életbelépett új rendszer sérelmes mi ránk, akkor igenis elsőrendű kötelesség a közönséget fölrázni, védekezésre sarkalni a sérelmes rendelet ellen. Ki cselekedje ezt meg, ha nem a közönség és a közérdek legéberebb szolgálója az Aradi Közlöny?

Az Aradi Közlöny két munkatársát mozgósította ma az általa megkezdett zöldségellátási akció érdekében. Munkatársaink beszéltek az összes illetékesekkel és mindazokkal, akiknek a zöldségtermelés rekvirálásában aktív vagy passzív szerepük van, valamint bejárták tapasztalatokat gyűjteni az aradi és ujaradi piacokat. Alábbkövetkezik Herold Antallal, a fővárosi zöldségüzem rekviráló biztosának és Margitay Károlynak, Ujarad főjegyzőjének ez ügyben tett nyilatkozata. E két nyilatkozat némi ellentmondásban van egymással, ami részben természetes is, hiszen a két nyilatkozó két egymástól különböző érdeket képvisel. Megállapíthatjuk azonban: tisztán az Aradi Közlöny érdeme, hogy úgy Ujarad község,

mint Budapest főváros exponensei ma már kötelességüknek tartják Arad város szükségletének mindenek előtt és fölött való biztosítását.

A mi erélyes hangú vezércikkeink, objektív kritikáink és riportjainknak mindig tökéletes tájékozottsága tették azt, hogy az uraknak fönyillott a szemük és reáeszméltek arra a valóságra, hogy Arad nem hajlandó többé a mostohagyermek szerepét játszani, sem a környék termelői, sem az országos Közélemezési Hivatal előtt.

Akiket az új rendelet, — a zöldségfélék maximálásáról, rekvirálásáról és kiviteli tilalmáról — a legkellemetlenebbül érintett Ujaradon, azok kétségtelenül nem a termelők voltak, hanem titkos zugelexportőrök, a zöldségföhalmozók és Ausztriába csempészők: Lutvákék és társaik. Ezek az üzemek a szigorú rendelet miatt most jöidőre befagytak, de Lutvák nem azért Lutvák, hogy ebbe belenyugodjon. A ravasz zöldségfőnök most Heroldot igyekezik megkörnyékezni és nem kíván kevesebbet, minthogy ő is rekvirálhasson, megígéri, hogy becsületesen fog eljárni, az általa rekvirált zöldségféléket mind beszolgáltatja Heroldnak, csupán tíz százalék províziót köt ki magának a vételár után.

Miután semmi sem tökéletes a földön, az Országos Közélemezési Hivatal új rendeletének is vannak olyan részei, amelyeken át a Lutvákok hosszú keze kinyulhat a végre rájuk kényszerített kalodából. A zöldségrekvirálási rendelet ugyanis kifejezetten csak egyes zöldségfélékről beszél, amelyek föl is vannak

bönné sorolva, de nem öleli föl az összes zöldségféléket.

Ennélfogva Lutvákéknak ma is szabad kezük van, hogy csak a két legfontosabbat mondjuk, például a burgonya és a hagyma összevásárlására az aradi piacon.

Vasárnap óta vásárolják is vigau ezeket a cikket, nagy kocson vizzik ujaradi raktáraik öblébe, hogy onnét aztán továbbszállítsák talán ismét Ausztriának kies, de sajnos kopár tájai felé.

Az Aradi Közlöny munkatársai előtt az ujaradi községi és körorvos és Schragner nevű községi rendőr elmondották afférvüket egy Lutvák-kocsival, amely a rekvirálási rendeletben föl nem sorolt zöldség és főzeléktelével volt megrakva. Figyelmeztetjük tehát Green Nándor főkapitányt: léptessen életbe kiviteli tilalmat minden zöldség és főzelékfelére, úgy amint azt más városok, Makó hagymára és Szeged burgonyára már régen megtették.

Továbbá csodálkozásunkat tejezzük ki a főkapitány előtt, hogy ma, amikor már harmadik napja folyik Aradon a rekvirálás, még mindig nem találtunk egyetlenegy hatóság közeget sem Herold mellé kirendeive, holott erre teltetlenül szükség volna, habár nem is az ellenőrzés szempontjából. Amiket láttunk és amiket Herold előttünk elmondott, az bizonyította jóhiszeműségét és szimpatikussá tette személyét és eljárását előttünk. Azonban még nincs helyén azt a látszatot keltetni, hogy

Arad város vezetősége még csak nem is törődik azzal, mi történik Ujaradon, esetleg az aradi piac rovására.

Ma például az Ujaradi rekvirálóknak 500 kiló paradicsom és 500 kiló uborka feleslegük maradt, amelyet szívesen hajlandók voltak a rekvirálási áron a város rendelkez-

Budapesten nyaraló aradiak.

Amilyen népszerű volt valamikor Mendelssohn „Lieder ohne worte” gyűjteménye, úgy nem hiányzanak ma egy zongorista hangjegyei közül se a norvég Grieg lyrai darabjai. Annál csodálatosabb, hogy Griegnek hasonlóan népszerű Peer Gynt zenéje, melyet a mozikból a zenedei hangversenyekről, gramofonokból stb. ismer a nem zeneértő közönség is, csak az idén került bemutatásra a fővárosban Ibsen drámájával kapcsolatban. Peer Gynt, a norvég Faust, a saját önző éne elől menekülő hős fantasztikus története a maga szimbolizmusával a magyar hallgatóságot Grieg zenéje nélkül aligha bilineselné le annyira, hogy mint a Magyar Színházban egy hónapig adták egyfolytában a szezon zártáig. A zene gyöngyei közül legbájosabb Solvejg dala a műben négyszer fordul elő. Talán ezért mondta az utolsó előadások egyikén Bertha István barátom, a karmester, hogy ők már szépségei dacára is unni kezdik a Peer Gynt zenéjét. Ugyanezen alkalommal ott láttuk a nézőközönség közt Szendrey Mihály igazgatót és Kertész Dezsőt, a kiváló aradi hősszerelmezt, (Peer Gynt ép neki való szerep) úgy, hogy remélhetőleg az aradi közönség is megismerkedhetik a jövő szezonban a színváltozásokban gazdag Peer Gynttel.

A bőjtől oroszlánokat és medvéket aligha kárpótolja a Szikla ny. operai karmester vezetése alatt álló szimfonikus zenekar, mely esetenként a zenekedvelők százait egyesíti maga körül. Annál jobban örülnek neki a fővárosban nyaralók, kik 10 koronás évi bérletjegyeikkel minden este sietnek ki zenét hallgatni. Akinek

nincs bérlete, 60 fillérért h ilgathatja Beethoven szimfoniáit, Vagner operáit stb. s amenynyire nincs pénze Spolarits vendéglőjének vagy kávéházának asztalai melől élvezni a harmoniákat, úgy 20 fillérért számozott ülőhelyet válthat a zenekar körül. Hogy a jobbára operai zenészekből álló zenekar, milyen kultúr-szükséglet, azt a katonai hatóság is méltányolja, mert a nyárra megadta a felmentést azon zenészeknek, akik az állatkertben játszanak. Számos hallgató Eulenburg zsebpártitúráiból követi Szikla mester interpretálását s mérgelődik, ha itt-ott egy-egy részletet a zenekar elhagy. S jaj annak az ifjunak, aki a zeneszámok alatt választottjának bókot mer mondani. A zeneenthuziaszták karban piszegek le s kényszerítik hallgatásra. Aradiakat itt is láttunk. A Pestre költöző Winter ügyvéd családjával, a világhírű Földessy Arnold cellista, ki most 1000 koronán alul ki se veszi celláját tokjából, a zenészek közül az Aradról az operához került Kovács Sándor gondoktanár, végül Fodor, a fővárosi filharmonikusok igazgatója, ki elmeséli, hogy Szeptemberben Szófiába mennek a filharmonikusok s hogy Aradra is szívesen eljönnének ígérteket beváltani. Ajánlatomra, hogy menjenek Bukaresten át Szófiába s akkor Aradon is, Bukarestben is játszhatnak, igen megörült s mivel jövő héten indul utnak a tournéet megszervezni, talán nemsokára már többet tudunk az aradiaktól is már régen várt vendégszereplés részleteiről.

„Program gefällig!” hallja az utas most minden este a Vigszínház előtt. „Vierte Reihe Nummer fünf” mondja nekem a jegyszedő is, aki bizonyára németnek nézett, mikor jegye-

met szó nélkül megmutattam neki. A becsi Hofburg elsőrendű gárdája játszik e hó eleje óta a Vigszínházban, Goethe Grikparzeit, Schnitzlert stb. A modernnek előadásaira már napokkal előbb elkapkodják a jegyeket. De azért a klasszikusoknál is majdnem szüntőig megtelik a ház. Szó sincs róla, van sok német és osztrák is a színházban. De sokaknak németiségén kiérzik a budai és Ferencvárosi patina. Szomszédnőm is németül cseveg mamájával. Majd megfellekedve magáról, folytatja: „Ez az Iphigenia nem is olyan érdekfeszítő, mint egy tragédia.” „Persze, hisz a színlapon is az van, hogy Schanspiel” — mondja a mamája. Azért mégis, mikor a Hofoper heróniája Bleibtren Hedwig — Iphigenia a more Thvas királyt kiengeszteli, úgy hogy az békülékenyen nyújtja jobbát a távozó testvérpárnak, a „Lehwohl” bucsuszóra könyök csillognak szomszédnőmnek és mamájának szemében meghazudtolva előbbi állításukat.

Nagy ijedelmet keltett a zeneakadémián az újabb rekquiráló rendeletek közül az, mely az ónkészletek közé sorozta az orgonák ónsipjait. Hisz szörnyűségnek is tetszett első pillanatra, hogy egy 40,000 koronás orgona ónsipjainak elvétele által bizonytalan időre használhatatlanná válják. Az intézkedést állítólag az tenné szükségessé, hogy a takarmány hiány miatt tömegesen levágott és levágandó vágómarhahúst konzervekké dolgozzák fel s nincs elég konzervdoboz. Egyelőre még irgalmat talált az ország legelső orgonája, de talán nem sokára már a Hitelbank és a Kereskedelmi Bank új palotája réztetőzetének sorsára jut, legalább ezekről azt hallottam, hogy a közel jövőben alighanem lesznek őket.

zésére bocsátani. Erre nem volt ott egyetlenegy kirendelt sem a város részéről, úgy hogy az *Aradi Közlöny munkatársának kellett Lócs Rezső helyettes polgármester, gazdasági tanácsnoknak telefonon tudomására hozni Heroldék előnyös és méltányos ajánlatát.* Amit azután a városi közlélmzési hivatal készségesen el is fogadott, azonnal városi kocsit küldött ki a terményekért és azt holnap már a Hunyadmegyében vásárolt zöldbabbal együtt hatóságilag fogják árusítani az aradi piacon.

Ma délelőtt volt még, amikor az Aradi Közlöny munkatársai megerkeztek Ujaradra. A főtea szelén almát és egyéb gyümölcsöket, burgonyát és egyéb rekvirálás alá nem tartozó zöldség és főzelékféléket árultak a kofák. Ugy látszik van itt elég mindenből. Első utunk a kocsyházára vezetett, ahol Fuohs József segegyezővel beszélünk először.

Elégedetlenek a termelők.)

A segegyező a következőket mondta:

— A rekvirálás a legnagyobb rendben folyik tegnapelőtt óta. A főváros hatósági zöldség üzletének kiküldöttje özvegy Schaffné házában egy hatalmas raktárat bérelt ki és itt veszi át a főváros számára szállítandó zöldség árakat. A termelők azonban elégedetlenek kissé a vásárlással, mert Herold Antal a főváros kiküldöttje a zöldségtermékeket levelek nélkül szeretné megvenni. Így azonban nem nagyon sokan adják. Azok, akik az ilyen vásárlásba nem mennek bele, tovább is átviszik terményeiket az aradi piacra, ahol így többet kapnak a zöldségtermékekért. Az ujaradi hatóság különben a zöldségtermékekre nézve így állapította meg az árakat:

Kelkáposzta	—80 fillértől	1—	koronáig,
Tök		1	korona,
Zöld bab	2—	korona	— 220 korona,
Kalarábé	1—	korona	— 120 korona,
Uborka	—80 fillér.		

Ezek az árak különkiat levelekkel vannak megállapítva. Ha levelek nélkül történne az értékesítés, ez a termelő kárára menne.

(Ujaradról tiés az elszállítás)

Margitay Károly községi főjegyző beépésünkkel el volt foglalva, valami katonai ügyben tárgyalt, de amikor ezt elvégezte, szíves készséggel állott rendelkezésünkre és elmondotta a következőket:

— A zöldségtermékek rekvirálása mindössze annyiból áll, hogy az ujaradi zöldségtermékeket, vagy a főváros részére kell átadni a termelőknek, és ebben az esetben a terményeket Herold Antalnál a főváros kiküldöttjénél kell értékesíteni, vagy pedig azt az ujaradi, vagy aradi piacra lehet vinni. Zöldségtermékeket máshová elszállítani nem szabad. A rekvirálásról szóló rendelet azt mondja, hogy a zöldségtermékek vasuton, hajón, és gépkocsin nem szállíthatók el. A rekvirálás megkezdésekor Herold Antallal a főváros kiküldöttjével e fellett egy kis vitánk is volt. Herold ur ugyanis azt kívánja, hogy a terményeknek kocsiu való átszállítását sem szabad megengedni Aradra, csakis kosárban vihetnek át zöldségtermékeket. Megállapítottam azonban, hogy a termelőnek úgy az ujaradi, mint az aradi piacon jogában áll értékesíteni a termést és az Aradra való átvitel nincsen korlátozva kocsiu sem. Szóval Aradra épp úgy szállíthatók a zöldségtermékek, mint azelőtt. Az én nézetem szerint azonban a baj az, hogy a főváros kiküldöttje Ujaradon körülbelül ugyanazert az árert ve-

szi meg a terményeket, amelyek Aradon a maximális árak. Így aztán a termelőknek nem áll érdekükben, hogy a nagy kosarakat Aradra szállítsák, mert hiszen itt, helyben is megkapják áruikert ugyanazt az ár, amit Aradon és így még a szállítást is megakarították. Nézetem szerint azonban, ha Aradon a maximális árakat valamivel emelnék, úgy a terményeket inkább az ottani piacra vinnék a termelők.

A beszélgetésnél jelen volt Holz Antal dr. ujaradi orvos is, aki elmondotta, hogy Luttwák Izsák tegnap Aradról egy nagy szekér különféle zöldségterméket szállított az ujaradi üzletébe. Hogy hol szerezte be az árut, azt nem tudja, mert Luttwák erre vonatkozólag megtagadott mindenféle felvilágosítást. Azt mondta, hogy neki engedélye van Greén Nándor főkapitánytól a szállításra. Holz dr. felszólított egy ujaradi rendőrt, hogy nézze meg, mi van a kocsi alján és a rendőr azt mondta, hogy a kocsiu répa és hagyma van. Hogy Luttwáknak mi célja vele, azt nem mondta meg. Azt sem mondta, hogy az ujaradi piacon fogja értékesíteni.

Herold Antal nyilatkozata.

— Ezután Herold Antalt a fővárosi hatósági zöldségüzem tisztviselőjét kereste fel az Aradi Közlöny munkatársá, hogy megkérdezze, hogy folyik a rekvirálás. Herold Antal a következőket mondta:

— Arad közönségének nem kell félni semmitől, mert mint eddig, sőt talán még most inkább meg lesz minden és olcsóbban lesz meg minden. Innea zöldségtermékek csakis ezen a magtáron keresztül a fővárosba juthatnak. Tehát vagy ide szállítjuk, vagy pedig Arad kapja meg. Egyébként szükségesnek tartom kijelenteni, hogy Arad városnak bármikor lesz szüksége bármire, ha az nekem van, szívesen rendelkezésére bocsátom. Mert nekem első sorban csakis a felesleget rendeztetésem elvinni. A rekvirálást már tegnap megkezdjük és úgy gondolom, hogy lassankint az árak is esni fognak. Már tegnap óta is estek valamit. Kijelentem azt is, hogy ha Arad város azt akarja, hogy több zöldségterméket kerüljön az ottani piacra, úgy néhány fillérrel magasabb ár szabásával ezt is elérheti. En ugyanis ezzel sem vesztek semmit, mert a felesleg az így is megmarad és azt más úgy sem szállíthatja el, mint csak én. Az itteni piacon a tegnapi árak ezek voltak:

Bab	220 korona
Uborka darabja	—50 "
Paradicsom	160 "
Kalarábé	120 "
Tök	1— "
Édes paprika darabja	—12 "
Erős paprika darabja	—06 "
Kelkáposzta	—80 "

Tegnap még ezeken az árakon vásároltam. Ma pedig a következő árakon sikerült vásárolni:

Bab csakis sárga	220 korona
Uborka darabja	—50 "
Paradicsom	1— "
Kalarábé levél nélkül	1— "
Tök	1— "
Édes paprika darabja	—08 "
Erős paprika darabja	—02 "
Kelkáposzta	—70 "

Ebből látható tehát, hogy egy nap alatt máris olcsóbbak lettek a zöldségtermékek. Uborkát és paradicsomot ezen áron annyit vásároltam, hogy úgy az előbbiből, mint az utóbbiból ötszáz-ötszáz kilót szívesen adok át Arad város közönségének, akármelyik pillanatban.

Aradon egy darab uborkának a megállapított ára 80 fillér, ezzel szemben, mint említet-

tem én ma 50 fillérért vásároltam. Tegnap beszéltem egy aradi vendéglőssel, aki elmondta, hogy paradicsomot vásárolt kilóját 3 korona 30 fillérért. Az a paradicsom, amit én ma vásároltam a lehető legszebb és mégis 1 korona nába került.

Az aradi közönséget kérem, hogy nyugodjék meg, mert ebből láthatja, hogy feltétlenül olcsóbb lesz minden és e mellett, mint eddig semmi sem lesz hiány, mert én bármit átadok, ha arra szükség lenne.

Greén Nándor főkapitány urral különben megbeszéltem, hogy hetenkint átmegegyek és megegyeztünk az itteni árakat, hogy az aradi árak ennél mindig néhány fillérrel magasabbak legyenek. Ezzel azt érjük el, hogy az árak mindig esni fognak és miután Aradon mégis mindig magasabbak lesznek, a termelők természetük nagyrészt az ottani piacra viszik előbb, és csak ami megmarad, azt hozzák be hozzánk.

— Én különben ebben a magtárban végzem a vásárlást. Tehát ez nem is rekvirálás, hanem inkább egyszerű vásárlás. Minden termelő, akinek felesleges áruja van, ide hozza. én azt megveszem és a legközelebbi budapesti vonattal elszállítom. Értésültem azonban arról, hogy Aradon vannak nagytermelők, például Faragó és Kristyóri, a városi földök birtói, a kik nem akarják az aradi piacon értékesíteni terményeiket, Lehet, hogy arra számoltanak, hogy valahol magasabb árat kaphatnak azokért. Ezeknél már érvényesíteni fogom a rekvirálásra kapott jogomat. Pár napig még várok és ha ezután sem jelennek meg terményeik az aradi piacon, akkor látogatást fogok tenni náluk és a talált készleteket lefoglalom.

Lutwákkal, akinek itt szintén van üzlete, úgy gondolom, legjobb lesz, ha megállapodok. Nekem ugyanis csak az uborkát, káposztát, kalarábét, tököt és babot van jogom itt rekvirálni. De a többi zöldség féléket nem. Lutwákot hagyom az én számomra és megbízásomból rekvirálni. Azonban ötezer korona biztosítékot tétetek le velem, amelyből minden túlfizetett árat, vagy be nem szolgáltatott készletet könnyörtelenül le fogok vonni. Úgy gondolom, hogy így kölcsönösen fogunk Lutwákkal egymásnak szolgálatokat tehetni.

Riportunkat azzal a meggyőződéssel tejeztük be, hogyha a rekvirálás valóban úgy történik, amint azt Herold és a többiek elmondták, ha így fog ez folyni továbbra is, ha Herold módszere beválik és ha a város is figyelemmel fogja kísérni mindennap a zöldségügy állását és igyekezni fog mindennapi konjunkturáról hasznot meríteni az aradi fogvasztóközönség részére, akkor a Közlélmzési Hivatalnak oly nagy megütközést keltett új rendelete ellen tényleg nem lehet kifogásunk.

Az aradi piacon azonban a helyzet egyelőre még nem valami nagyon reménykeltő.

Ma ismét elenyészően csekély zöldséget és főzelékféléket lehetett csak vásárolniok a kétségbeesett asszonyoknak és haragos szakácsnőknek, azt is nagy ügygyel-bajjal és azokban az igen fontos cikkekből, amelyeknek árai mincesenek maximálva, felháborítóan magas áron. Holnap lesz a debüje a hatósági árusításnak, mint fentebb említettük, a közlélmzési bizottság holnap már hunyadmegyei zöldbabot és Heroldtól az Aradi Közlöny által szerzett paradicsomot és uborkát fog árusítani. Ezt a kezelést nem szabad abbahagyni, hanem ki kell terjeszteni az összes cikkekre. Mint már vasárnapi számunkban követeltük, vásárolja össze a város az összes rendelkezésre álló készleteket és árusítsa azt vagy saját rezsi-

jében, vagy olyan kofák által, akiknek működése ellen eddig még nem merült fel kifogás.

Szomorj Oszkár, Bors László.

(Egy közvetítő kereskedő felszólalása.)

„Elviszi a főváros Aradról a zöldséget” című vasárnap megjelent cikkünkre, a magyar piaci viszonyokat ismerő szakembertől a következő sorokat kaptuk: Dicsőretre méltó mind az a törekvés, amely azt célozza, hogy az ország közlekedését megjavítsa. Emberileg megboosátható tehát, ha *Kürthy* Lajos báró a termelővel folytatott harcban néha hibát követ el, azonban ha a főváros javára Aradon és Ujaradon zöldséget, fűzeléket és gyümölcsöt rekviráltat, az olyan erőszak, amely a budapesti piaci viszonyok teljes nemismerésén alapszik. Budapestre az egész ország szállít zöldséget és sohasem volt hiány ezekben az élelmiszerekben. A helyi fogyasztásra azért nem jutott elég, mert a budapesti nagykereskedő a hozzá érkezett árut továbbküldte és a kis kereskedőnek nem akart eladni, nem tudott adni, mert a budapesti vásáresarnok igazgatósága által diktált legmagasabb árak nem voltak összhangzásban a termelő által követelt árakkal.

Herold Antal ur ma Ujaradon két vagon zöldséget vásárolt össze s a többi megbízottjai Nagykőrösön, Keeskenémén és Ujvidéken is mindenütt 6—7 vagon rakományt szállítanak el naponta. Ehhez számítandó még az a 40—50 vagon, amely az ország minden részéből Budapestre érkezik, úgy, hogy a fővárosnak annyi zöldségemű áll rendelkezésére, hogy annak 60—70 százalékát továbbadhatja.

De nevezük meg a gyereket a maga nevében. A kormány az egész zöldség, fűzelék és gyümölcstermést Budapesten akarja összpontosítani, hogy a felesleget a fővárosból kiszállítsa és kiakarja kapcsolni a sok ezer vidéki exportort ebből az üzletből. Vajon sikerül-e majd a kormánynak ez a terve, nagyon kérdéses, mert gabonát, lisztet és cukrot lehet rekvirálni, de kalarábét, spenótot és salátát nem. Egyszerűen el kell zárni Budapesttől a kivitel és a fővárosnak ha nem is feleslegben, de elég zöldsége lesz. Az árakat a kereslet és kínálat törvényei alapján rá kell bízni a természetes kialakulásra. Ha egy kiló hus 11—12 korona, akkor egy kiló kalarábénak nem magas a két koronás ára. Most más idők járnak és ha a mi derék, takarékos háziasszonyaink megakarnak barátkozni a háborús viszonyokkal, akkor rájönnek arra, hogy az aradi piacon elsőrendű zöldségfélék vannak, amely megfelel az árak és belátják azt is, hogy azok a sváb asszonyok, akik a nagy szárazság következtében éjjel-nappal ontózni kénytelenek, megérdemlik azt a hasznot, amely nekik jut.

TANÚGY.

Allásukból elmozdított tanítók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Brassóvármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya szombaton délelőtt tartott ülésén tárgyalta Tebán György brassóméhkerti, Goica András szászhermányi, Caiculea János brassóméhkerti és Dima János földvári görög-keleti tanítók fegyelmi ügyeit.

Tebán György és Dima János tanítók katonaszökevények lettek. Goica András mint katonaköteles korban levő egyén az oláhok betörésekor itthon maradt, az invázió alatt mint községi jegyző segédkezett s az ellenséggel távozott a vármegye területéről, Caiculea János mint a katonai szolgálat alól felmentett az oláhok betörésekor nem hagyta el a községet s az ellenség kiveretésekor azzal távozott.

A fegyelmi választmány a vármegyei tiszti ügyész indítványára Tebán György, Goica András és Dima János 5 éven, Caiculea János pedig 2 éven belül tanítói állásra sehoh sem alkalmazhatók.

Hol várható új orosz támadás?

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Mint ismeretes, az oroszok fő támadása nyolc nap alatt az ellenség teljes leveretésével végződött. A tömegtámadás második napján volt kezdetben sikerük, Konjuchinál és attól északra, azonban már a harmadik napon a támadások összefüggéstelenek voltak és elsőkélyesedtek. Csak a nyolcadik napon tudtak ismét egy újabb általános támadást intézni, amely a mi csapataink teljes győzelmével végződött.

— Stanislaunál azonban egész más lefolyása volt egy orosz mellékesapat offenzívájának. Mindenekelőtt feltűnő az, hogy ez a támadás tulajdonképpen csak akkor kezdődött, mikor a fő támadást lényegileg már elintéztük. Vajjon ez szándékos volt-e és a francia vezetés befolyása alatt történt, amely szeret szokatlan trükkökkel dolgozni, vagy pedig a támadás különböző nehézségek miatt egyszerűen elkésett és csak azért történt meg, nehogy már egy hét alatt teljesen megálljon az erősebb méretű harci tevékenység, — azt nem lehet eldönteni. Tagadhatatlan, hogy ez a második csoport munkája jelentős taktikai sikerrel járt. Ennek az eredménye az, hogy frontunkat Haliestől kezdve visszavettük a Lomnicára, ahol déli főirányban Kalusztól kezdve kárpáti frontunkhoz csatlakozik.

— Az a kérdés, hogy az orosz hadvezetés milyen álláspontot fog most el foglalni. Valószínű, hogy amint rendelkezésre álló csapatok száma volt mérvadó a támadási terv kidolgozásánál, úgy a továbbiak is ettől a tényezőtől függenek. Nem is arról van szó, hogy a harcban álló csapatok közül mennyi támadóképes, hanem vajjon sikerült-e időközben más erőket is megszervezni. A jelek azt mutatják hogy

nem igen sikerül számbavehető erőszaporulatot elérniük,

kivévek talán Stanislaunál. Komolyabb hadműveletek a front egy részén sem folytak le és a fő támadóesapat is passzív, amióta vereség érte. Azonban az sincs kizárva, hogy ami eddig nem történt meg, a jövőre sem történjék meg. A stanislaui siker erkölcsi hatását a háborús uszítók bizonyára ki fogják használni és az entente ért ahhoz, hogy a jelentéktelen eredményeket felfújja és ennek következtében számolnunk kell azzal, hogy az offenzív mozdulatok ki fognak szélesedni és nagyszámú csapatot fognak erre a célra felhasználni. Az orosz támadás tehát nagyobb terjedelmű lesz, de hogy mely irányban, vajjon az eddigi harcokhoz csatlakozik-e vagy azoktól távolabb helyen kezdődik-e, ma még csak nem is mérlegelhető.

Egyelőre még csak a jelei sem láthatók annak, mintha a légközelebbi napokban egy ilyen lehetőséggel számolni kellene. Idő kell ahhoz, hogy az eddigi sikereket agitatoriusan kihasználják. Valószínű, hogy egy rövid ideig még csak a már harcra vetett orosz erővel kell számolnunk. Ha az oroszok kiakarják használni az eddig elért sikert és az ennek nyomán keletkezett hangulatot ébren ébajtják tartani, akkor az látszik legvalószínűbbnek, hogy nem fognak nagyobb átesoportosításokat végrehajtani, hanem

azon a területen folytatják majd a támadást, ahol éppen kéznél vannak a csapatok

tehát Stanislautól nyugatra és északnyugatra, sőt valószínűleg a Haliestől két oldalra elterülő terepen. Az sem kizárt dolog, hogy Brzezanyánál és ettől északra újra fellángol a támadás,

ha csak nem vittek el onnan nagyobb erőket. Más lehetőségek sincsenek azonban kizárva, mert taktikai elhatározásoknál, mint amilyenekről itt van szó, a hadvezérnek személyes véleménye sokkal nagyobb súllyal esik a latba, mint a messzeható stratégiai elhatározásoknál, ahol konkrét viszonyok nagyban befolyásolják a célt. Egyelőre az oroszok a veszteségteljes támadások következtében kimerültek és tüzéréjük elöretolásával voltak elfoglalva, s így nem kerültek abba a helyzetbe, hogy Lomnica állásunk ellen támadjanak. Legközelebbi tevékenységük még az előkészítés stádiumában van.

Az a körülmény, vajjon az utóbbi napok eseményei következtében

az orosz hadsereg offenzív szelleme erősödik-e vagy nem,

sokkal fontosabb mint az a kérdés, hogy az oroszok milyen készülődéseket tesznek. A felvetett kérdésre választ nem annyira Oroszországban mint a nyugati hatalmaknál kell keresni. Ha ezek hosszabb ideig várakoznak, akkor az orosz offenzíva megnövekedését remélik. Ha azonban rögtön támadnak, akkor ez annak a jele, hogy Oroszország nem tud többet tenni, mint amennyit eddig teljesített. Ez a feltevés csak akkor nem lenne helyes, ha a nyugati hatalmak nem azt a szerepet szánták volna Oroszországnak, hogy könnyítse meg az angol-francia támadást, hanem az entente vállalta volna magára, hogy amadása által az oroszok helyzetén könnyítsen. Ilyen önzetlenséggel nem szabad megvádolni a nyugati szövetségeseket.

Mentelmi jog felfüggesztésének kérelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Abban az országgyűlési feltűnést keltő ügyben, melynek központja *Hámory László dr.* országgyűlési képviselő aradmegyei nagybirtokos került s amelyről annak idején az „Aradi Közlöny” teljes részletességgel megemlékezett jelentős fordulat állott be a mai napon.

Aradmegye tiszti főügyésze *Keresztény Gyula dr.* ügyvéd a képviselőház mentelmi bizottságától kérte *Hámory László dr.* mentelmi jogának felfüggesztését, hogy megindítható legyen ellene a kihágási eljárás a közlekedéstől elbont gabona neműek elrejtéséért.

A lefolytatott előzetes vizsgálat során megállapítást nyert az, hogy ha nem is huszonöt vaggont, amint azt az első percekben *Luy dr.* rekviráló biztos jelentései közölték, hanem igen nagy és tekintélyes mennyiségű gabona neműt vont el *Hámory László dr.* a közlekedéstől, oly terményeket, amelyekre a bejelentési közzé állott tenn elhatározás és hogy e rejtézetésükért ő felelős.

A vizsgálat eme eredménye alapján az iratok átkerültek Aradmegye tiszti ügyészségéhez, melynek vezetője magáéva tette a vádat és azonnal folyamatra tette a váderneveléssel járó teendőt. Minthogy *Hámory László dr.*-t védi mentelmi joga a kihágási eljárás nyomában nem volt megindítható ellene. — ép ezért a tiszti ügyészség a vizsgálati iratok melléklésével felterjesztést intézett a képviselőház mentelmi bizottsághoz a mentelmi jog felfüggesztése érdekében.

Szó sem lehet annexióról.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlin. Hindenburg is Ludendorff ma el utaztak a német frontról.

Berlin. A Vossische Zeitung írja: Ha Michaelis kancellár programbeszédében engedményeket tesz az annexió politikai híveinek, akkor súlyos kárt okoz az országnak és mindjárt első beszédével egyszersmind zátonyra viszi politikai misszióját. Reméljük azonban, hogy eléggé ismeri a birodalmi gyűlés bizalmas vitáit és meggyőződött arról hogy a birodalmi gyűlés nem akar hallani annexióról.

Berlin. A Vossische Zeitung jelenti: Hír szerint Sebell belügyminiszter megmarad állásában, ellen Sidow kereskedelmi, Trost közoktatásügyi és Beseler igazságügyminiszternek. Erősen tartja magát az a hír, hogy a külügyi államtitkári állás betöltése körül felmerült nehézségeket úgy tartják megoldani, hogy Helfferichet bízzák meg a külügyi államtitkársággal.

Berlin. Az a körülmény, hogy a Reichstag munkáját csütörtökön már teljes üléssel kezdi meg, annak bizonyítéka, hogy a pártok között meg egyezés jött létre. Az új kancellár első feladatának a belső béke teljes helyreállítását tekinti. A szociálisták és haladók szilárdan megmaradnak amellett, hogy a birodalmi gyűlés tegyen bizonyosságot az annexió és hadikárpótlás nélküli békére való készségről. A centrum álláspontja az, hogy elsősorban határozni kell a nemzeti liberálisok b. keresolúciója és a balpárt által javasolt szöveg fölött. A konzervatívok tiltakoznak a békeresolúció ellen, mert ezt az ellenség gyöngeség jelének vehetné és szerintük még az entente sem mondott le az annexiókról.

Berlin. Más forrásból jelentik: Politikai körökben és a pártvezérek között a tanácskozások még mindig tartanak, de sem a birodalmi hivatalokban bekövetkezendő változásokról, sem a kancellár állásfoglalásáról semmi pozitívum nem tudnak. A szociálisták és a liberálisok még mindig azon az állásponton vannak, hogy a birodalmi gyűlésnek béketörökvések mellett kell állást foglalni, még pedig a területi nyereség és kártérítés nélküli béke mellett. A centrum állásfoglalása nem ilyen világos, sőt valószínű, hogy más szövegű nyilatkozatot is hajlandók lennének elfogadni. — A nemzeti liberálisok egy negatív nyilatkozat megtételét tartanák helyesnek, míg a konzervatív pártok szerint a birodalmi gyűlés csupán akkor foglalhat állást, ha már az entente hatalmak lemondottak annexió törökvéseikről.

Berlin. A német birodalmi gyűlés elnökségének tagjai tegnap délután a vezérkari palotában látogatást tettek Hindenburgnál és Ludendorffnál.

Berlin. A Germania, a centumpárt lapja mai vezércikkében a következőket írja: A rezolúció igen fontos és rendkívül értékes. A birodalmi gyűlés körülbelül 280 szavazattal elfogja fogadni. A szociáldemokraták, a szabadelvűek, a centrum, az elzásziak, a nemzeti liberálisok és ezenkívül még számos képviselő

mellette fog szavazni. A lengyelek állásfoglalása még bizonytalan. Ők ugyanis azt kívánták, hogy vegyék fel a rezolúcióba a népek önrendelkezési jogáról szóló tételt is. Ezt a kívánságot teljesítették is, de később törölték ezt a passzust.

Általában politikai körökben feszült érdeklődéssel várják az új kancellár nyilatkozatát. Azt hiszik, hogy nagyon meg fogja fontolni, vajon célszerű-e szembehelyezkedni a birodalmi gyűlés többségével. A kormány kebelében várható változásokról semmi újabb hír nincs, pedig ezt a kérdést is nagy érdeklődéssel kísérik. Számítanak rá, hogy Michaelis néhány parlamenti térfiut fel fog kérni arra, hogy lépjen be a kormányba. Arról is beszélnek, hogy a belügyi hivatalt kettéosztják és hogy Helfferich kerül az egyiknek az élére. A kettéosztás terve már nagyon régi keletű és bizonyos időközönként mindig fel szokott merülni.

Dr. Spahn, akit tudvalevőleg székítés ért, már most meggyógyult és most utókurára Schwarzbaldba utazik.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti: A birodalmi kancellárnak a pártvezérekkel folytatott tanácskozása során a helyzet még nem tisztázódott és csak azután sikerül majd megtudni, hogy minő álláspontot foglal el a kancellár, ha majd megkezdí nyilvános szereplését. Az bizonyos, hogy a hadicélokra szóló határozatot a birodalmi gyűlés többsége elfogadja. A többséghez tartozó politikai körökben remélik, hogy a határozat tartalmát Michaelis is magáévá teszi, mert ellenkező esetben súlyos komplikációk állanak be a német politikai életben. A mi a lengyelek magatartását illeti, azt már most meg lehet állapítani, hogy nem fognak a határozat ellen szavazni.

Az új görög király Venizelosz ellen.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlin. Athénből érkezett jelentések szerint a görög király és Venizelosz között komoly ellentétek támadtak. A király még mindig nem írta alá a kamara összehívásáról szóló dekrétumot. Venizelosz azt követeli a királytól, hogy nyíltan szakítson atyjának belső és külső politikájával, de a király erre nem hajlandó.

Hága. A Times jelenti Szalonikiból: Meg egyezés jött létre, amelynek értelmében a szerb kormány Szalonikibe helyezi át székhelyét.

VAROS ES MEGYE.

Pályázat a második aljegyzői állásra.
Arad sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben lévő és a legközelebbi törvényhatósági rendes közgyűlés által választás útján betöltendő IX. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott 2600 korona kezdőfizetés, 800 korona lakbérjárandósággal díjazott II. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883 évi I. t. c. 3. §-ában előírt képesítéssel rendelkeznek, hogy képesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címzett kérvényeiket a hivatalos órák alatt f. évi augusztus hó 4-ig be zárolag hivatalomban nyújtsák be. A város szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági tisztí orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Arad, 1917 július hó 17 Varjassy Lajos polgármester.

H I R E K.**Kétmillió embert ígér Amerika 1918-ra.**

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Hága. Az amerikai hadügyi hivatal közli, hogy 1918. év tavaszán kétmillió amerikai fog állani a francia harctéren, vagyis kétszerese annak a számnak, amelyet előbb terveztek. A szenátus elfogadott egy javaslatot, a mely szerint 2300 repülőgépet készítenek.

Washington. Wilson elnök rendeletet adott ki, amely megtiltja a német tengerhajózási vállalatok működését és hogy az amerikai biztosító társaságok velük viszont biztosításokat kössenek. Ugyane rendelet szerint a háboru alatt e társaságoknak nem szabad fizetéseket teljesíteni, csupán a most uton levő hajókért.

Aradi honvédek kérése Barabás Bélához.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Kaptuk a következő levelet: Tisztelt szerkesztő ur! Végtelen hálára kötelezte az Aradi Közlöny az aradiakat, de különösen az aradi honvédeket azzal semmitéle földi kincsessel meg nem halálható akcióval, amelyet a honvéd ezred áthelyezése érdekében megindított. Leírhatatlan örömet keltett az öreg népfelkelők bánatos szívében Arad város tekintetes törvényhatóságának állásfoglalása is és isten áldását kérjük ifjabb Varjassy Lajos d. urra, amiért az érdekünkben felszólalt és rábirta a nagyérdemű törvényhatósági közgyűlést a felirat küldésére. Csak arra kérjük a t. szerkesztő urat ne engedjék elaludni ezt a nagy, ezt a sok ezer aradi és aradmegyei polgárnak, legnagyobbbész családspanak szent ügyét. Ez a mozgalom az egyedüli beszéd tárgya most közöttünk. Ez az egyedüli szívbéli ügyünk, amelynek sikere érdekében megszeretnénk ragadni minden megengedhető eszközt.

Epen ezért az Aradi Közlöny útján azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk Barabás Béla főispán ur ő méltóságához, hogy méltóztassék is támogatni bennünket illetve ügyünket. A főispán ur sziveskedjék érdeklődni Arad város polgármesterénél, hogy elküldte-e már a közgyűlés feliratát, és ha igen akkor azt hisszük, hogy őméltóságának nagy tekintélye és befolyása előtt nem zárkozhatnak el az illetékes tényezők és teljesítik annyi sok ezer aradmegyei és aradi embernek mindennél jogosabb és méltányosabb kérését. Ha ugy a vármegye mint a város főispánja összefog ebben a dologban akkor annak sikerülnie kell.

Nem hisszük hogy installációjukra kaphatnának kedvesebb ajándékot mint azt a hírt, hogy az aradi honvédeket visszahelyezik oda, ahol egyedüli helyük van, Aradra.

Tisztelt szerkesztő ur nagy szíveségé köszönik az aradi öreg honvédek.

— A királynál. Bécsből jelentik: Cernin Ottokár gróf külügyminiszter ma délelőtt hosszabb kihalgatáson volt a királynál, aki ő előtte fogadta az urakháza 30 tagú küldöttségét átvette tőlük az urakháza hadoló feliratát.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Visszafoglaltuk Kalus várost. — A japán flotta Wladivosztokban.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Vasárnapról hétfőre virradó éjjel az ellenség kiűrtette Kalus várost, amelynek keleti szélét most már bevontuk állásainkba. Csupán két kilométernyire Kalustól keletre vetette meg ismét lábát az ellenség a Pomihale magaslaton. A Lomnica vonal teljesen kezünkben van, sőt Kalustól délre vonalaink már átnyúlnak a Lomnicán és Dobrosianin át a Kamióla magaslatig terjednek, ami a hadműveletek esetleges folytatása esetén nem kicsinytelendő jelentőségű.

Az orosz vezérkar jelentése július 15-ről: A Lomnica folyó megerősített átkelési pontjain Preinsko közelében az ellenség offenzívát kezdett, amennyiben megkísérelte osztagainkat a folyó jobbpartjára visszazorítani. Offenzívánk a Sivki Jasien fronton az ellenség energikus ellenálásba ütközött. A Lomnica és a Dnyeszter folyók az eszések következtében nagyon megdagadtak, a patakok folyókká változtak és elárassztották az utakat. A többi fronton a helyzet változatlan.

OO

— **Képviselőválasztás.** Budapestről telefonálta tudósítók: Kürthy Lajos báró Szekszárdon, Batthyány Tivadar gróf minisztert Besztercebányán egyhangulag megválasztották képviselőnek Hajdusoboszlón Juhász Nagy Sándor debreceni ügyvéd lépett föl függetlenségi és 48-as párti programmal.

— **Kitüntetés.** A király a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján és a bronz vitézségi éremet adományozta Lajta Jánosnak, a második tengerpartvédelmi népfelkelő zászlóaljnál beosztott hadnagynak, aki a magyarpécikai állami iskola tanítója. — **Grán Mór** őrmester, a 2. gyulai népfelkelő gyalogezredben, aki a polgári életben battonyai kereskedő, a 10-ik isonzói csatában tanúsított vitéz magatartásért az első osztályú ezüst vitézségi éremet kapta.

— **Román kormányválság.** Genfből jelentik Ferdinánd román király Take Jonescu és két más miniszter lemondása folytán Bratianu koncentrációs kabinet alakításával bizta meg.

— **Kémkedik az entente Svédországban.** Stockholmból jelentik: Az Aftenbladet és a Nya Daglight Allehanda jelentik, hogy a svéd rendőrség kiterjedt kémkedésnek jött a nyomára. Az országot kereskedelmi kémek hálóját be, akiket az egyik entente követség kereskedelmi attaséja szerződöttetett. A kémek svéd kikötőkben tartózkodtak és német hajók indulásáról és érkezéséről idejéről tettek jelentést. A vizsgálatot folytatják. A jövő héten állítólag kimerítő rendőri jelentést tesznek közzé.

— **Tojásközpont is lesz.** Kürthy Lajos báró két rendeletet is becsatolt ki azzal a céllal, hogy a tojás mértéktelen drágulását megakadályozza és különösen Budapestnek tojással való zavartalan ellátását biztosítsa. A rendelkezésnek nem volt meg a várt eredménye, amiért a kormány új rendeletet dolgoztatott ki, mely a tojás forgalmát egy erre a célra létesítendő központ ellenőrzése alá helyezi. Fölmerült annak a terv is, hogy a fogyasztást tojásjegyekhez kössék, de ezt a tervet elvetették.

Stockholm. Az orosz lapok jelentése szerint a japán flotta befutott Wladivosztok kikötőbe és a japánok megszállták a mandzsuriai vasútvonalat is.

Amsterdam. A Reuter Ügynökség jelenti: Pétervárról tegnapi kelettel: Singarew pénzügyminiszter, Manolow közoktatásügyi miniszter, Sawoskol herceg közjóléti miniszter lemondottak állásukról. Protopopovicsot kereskedelmi- és ipari- és Csarnowszkit közoktatásügyi miniszterre nevezték ki.

Stockholm. A Ruskoja Wolja jelenti: Marwa városában négyszáz katonára szökevény és a lakosság között vére összeütközés keletkezett, melynek során tíz ember meghalt. Archangelszki jelentések szerint a rendet sikerült helyreállítani.

A Daily Telegraph jelenti Pétervárról: Még bizonytalan, hogy az ideiglenes kormány milyen álláspontra fog helyezkedni a fiam függetlenségi határozattal szemben.

OO

— **A betiltott párisi békepárti lap.** Berlinből táviratozzák: A Caillaux-párt békére agitáló lapját, a Bonael Rouge-t betiltották. A lap főszerkesztőjét, Almereydát letartóztatták, hogy megtudják, honnan került hozzá az elfogott százötvenezer frankos csekk? A nacionalisták azt állítják, hogy a párt a pacifista mozgalom istápolására a külföldről juttatták a szerkesztőhöz, de Almereyde szerint egy kereskedelmi üzlettel Svájcban szerezte az összeget. A kérdés még egészen tisztázatlan.

— **Halálozás.** Több előkelő család gyászolja ebecki Blaskovich Antal elhunytát, aki patriarkai korbán, életének 89-ik évében Nagykirályhegyesen meghalt. Holnap, szerdán délután helyezik örök nyugalomra az ugyanott levő családi sírboltban. Koporójára körül a Blaskovich, Podmaniczky báró, baróthi Huszár, gyergyószentmiklósi Kövér, zombori Rónay és monyorói Urbán báró családok számos sarja sorakozik gyászos szívvel és igen sok barát és tisztelő őszinte részvétellel.

— **Aradiak üdvözlöte a galíciail frontról.** Kaptuk a következő levelezőlapot: Ujra vésses felhő torayosult a Galiciában szenvedő aradi fiakra, de nehéz percekben sem feledkeztünk meg a mi édes szülővárosunkról, különösen a benne élő szép leányoktól. Kérjük a szerkesztő urat, adja át üdvözetünket. Kalmár Tibor fegyvermester, Polgár Ferenc fegyvermester, Vasváry József tizedes, Moldován László őrmester.

— **Élelmiszor a harotérről.** Ilyen esuda is történik. Nemesak a harotérré szállítjuk az élelmet, lehet onnan is kapni énnivalót. Sőt annyira jól el vannak látva a katonák, hogy a hadvezetésnek annak idején egyenesen eltöltötte a hazáról való elemzésre küldését. Ujában, mint az Őrszem írja, a hadvezetés még tovább ment. Megengedte, hogy a hadseregkörletből a mögöttes területekre menő katonai személyek tíz kilogramm súlyú élelmiszereket vihetnek magukkal. Az élelmet azonban nem a kincstári készletből szabad elvenni, hanem a helyszínen kell vásárolni. A magyar hadseregkörletből élőhozott élelmiszerek csakis Magyarország területén fogyaszthatók el.

— **Gráci gyermekek az aradi állomáson.** Az aradi pályaudvar ma reggel zajosabb volt, mint szokott lenni. Mosolygó arcú fiúk és leányok hármasa tette hangosabb a kora reggeli órákban a máskor esendes vasúti állomást. Hatvan gráci polgári iskolai fiú és leány utazott keresztül Aradon Szászsebesre, ahol hat hetet fognak tölteni. A Vörös Kereszt egyesület nevében Vásárhelyi Janka, Szemere Kálmánné és Scheiber Ernőné fogadták a növendékeket. A vendégszeretet őszinte megnyilatkozása ezúttal sem maradt el. Ugy a gyermekek, mint vezetők a legnagyobb hálával eltelve köszönték meg a rendkívüli figyelmet és amint a kíséretükben volt Treidel tanár megjegyezte, hogy sohasem fogják elfelejtetni ezt a szeretetreméltóságot és kedvességet amivel őket elhalmozták és ha önök isten segítségével valamikor az aradiak kimennek Grácba, a stájeriak tudni fogják kötelességeiket és szíves örömmel, ragadjuk meg majd az alkalmat, hogy viszonzhassuk az aradiak szíves vendéglátását. Treidel tanár még felémeltette, hogy el vannak ragadtatva Magyarországtól és különösen Budapest nagyon tetszik nekik. Sőt hitték, hogy Magyarországra ilyen szép fővárosa van, ahol dacára, hogy érkezésükre csak megköszönve értesültek, a város fényesen megvendégezte őket. A fővárosban rövidebb ideig tartózkodtak, megtekintették a város nevezetességeit.

— **Hat halott egy utcai tüntetésen.** Amsterdamból jelentik: A Reuter ügynökségnek jelentik Lissabonból: A sztrájkolók a tüntetésen összeütköztek a rendőrséggel. Az összeütközésnek hat halottja és harminc sebesültje van. A nyugalom ismét helyreállt. Az ostromállapot megszűntették.

— Legujabb divatlapok Kerpelnél. 354

Becsületsértés

a meg nem stoppolit harisnya miatt

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Gyönyörű szép nő ült előttem a sétán. Hőfehében volt öltözve, tetőtől talpig. Fehér kalap, fehér ruha, fehér cipő és fehér harisnya. Fehér selyem harisnya, és a bal bokáján bájos kis stoppolás volt. Csak úgy szórakozásból — egész jó nyári szórakozás, — tovább nézegettem az uri nők lábait, akár álltak, akár ültek, a rövid szoknya divat meg a kacérság mind egyiknél engedett valamit látni a lábakból és ekkor jöttem rá arra, az óriási felfedezésre, hogy mindegyiknek stoppolit volt a harisnyája. Kiss és nagy stoppolások, diszkrét és kiabálók, művészek és otrombák, de a furesza vonalak ott voltak a legfinomabb harisnyákon is, sőt ezeken voltak leginkább.

Mert most a stoppolit harisnya a divat a hölgyeknél! Az uraknál mindig divat volt ez, mert a házasság, a családi élet ősrégi apoteozisa a stoppoló asszony, aki az ura harisnyáját stoppolja. Ő maga nem járt soha stoppolit harisnyában, óh, hogy is járt volna, ez nem lett volna előkelő, de most mégis csak ráfanyalodtak ők is. Nem a drágaság az ok ennek, nem a takarékoság, no hogyis ne, hanem az, hogy mostanában igen rossz anyagból gyártják a harisnyákat.

Az ugynevezett legfinomabb, legdrágább selyemharisnyák a legveszedelmesebb, ulti huzza fel az illető hölgy először a lábára, már végig szaladt egy szem és barázdát vág. Minthogy pedig egy húsz koronás harisnyát egyeri tehazas után még e legpazarlóbb asszony sem dob félre, különösen, mert tudja, hogy most minden harisnya ilyen — hát előveszi szépen a stoppolófát és stoppol. A kilencszáz koronás kosztüm, a százötven koronás kalap, a tízezer koronás nyakékek mellett ott található a stoppolit harisnya, ami ma nem szégyen, hanem divat, mert általános. A

Miként a jóbarát, — bajtól, veszedelem-től megóv, igazi házi áldás a valódi

Brázay sósborszesz!

Ne fogadjunk el utánzatokat!

1-7179

stoppolt bokák száza láthatók minden asszonyi gyülekezetben és a stoppolás légvonalak megvannak a harisnyás láb más, kevésbé látható tájain is, ahol a fűzöböl lefutó harisnyakötő csattok színtén alapos lyukakat vágnak. A különbség csak az, hogy ezeket a lyukakat itt fenn már nem olyan ambícióval stoppolják be a bájos hölgyek, mint lent, mert hiszen azt ugysem látja a laikus szem.

A férjek szegények, akik ma a piacra járnak, hogy zöldségért verekedjenek, lyukos harisnyában járnak. Őnagyságuk a házassági esküvel csak egyféle harisnya stoppolásra kötelezték magukat. Vagy a férjét, vagy a magukét. De kettőt egyszerre nem. Egy igen előkelő aradi házaspár példája bizonyítja. A férjnek rövidé vált hadimosó nadrágja, alól lyukás harisnya kandikált ki és minthogy Őnagysága kebelbarátnéja, ezt nyilvánosan, a Maros parton tette szóvá és lett belőle hangos szóváltás, parázs patália, majd pedig folytatása a járásbírószágon, nyilvánosan be kell számolni a stoppolt, illetve a nem stoppolt harisnya történetéről.

A tárgyaláson felperes felháborodva mondtotta el a bírónak, hogy Őnagysága, aki férjét lyukas harisnyában járattja, százhusz pár magas szárú harisnyát javított ki egyszerre. A bíró mindkettőjüket elítélte kölcsönös becsületsértésért 20—20 koronára.

Háborus történet.

MOZGÓKÉPSZINHAZ.

* Nyílt tengeren. (Nagy Nordisk-dráma az Apollóban.) Változó sikerrel versenyeznek egymással a filmpiac vezető szerepéért a Nordisk- és az amerikai World-filmgyár. A World-filmgyárnak sikerült a közelmúlt időkben néhány nagyszabású filmmel magára vonni a figyelmet. Bizonyára ez sarkallta a Nordisk-filmgyárat arra, hogy művészi erőnek és eszközeinek teljes latbavetésével olyan filmet produkáljon, a mellyel büszkén állhat ki versenyre az amerikai World-filmekkel. Ez a grandiózus film elkészült s most került a filmpiacra. „Nyílt tengeren” a címe ennek a nagystílusú, 3. felvonásos drámának. Már maga a cím kifejezi, hogy a dráma eredeti, érdekfeszítő meseszövegének nagyrésze a nyílt, hullámzó tengeren játszódik

le. Ebben a zsánerben a Nordisk-filmgyár mindig meglepőt produkált, de amit ez a képnyújt, az az emberi vakmerőségnél és a művészi látványosságnál is több. A szerepek a Nordisk legkiválóbb színészeinek kezében vannak. A kedvelt Robert Dinesen a főszerepet játssza. Az Apolló szerdán és esütörtökön mutatja be a gyönyörű Nordisk-drámát több elsőrangú mellékképvel együtt.

NYARI SZINHAZ.

ARAD, 1917. évi július hó 18-án, szerdán:

A legénybucsu.

Operette 8 felvonásban.

A szerkesztésért felel:

Stauber József.

ARADI KÖZLÖNY.

Az új évnegyed alkalmával 1917. évi július hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrisebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborus híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a leg tartalmasabb, legkedveltebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona
Fél évre 18 korona
• Negyed évre 9 korona
Egy óra 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

NYILTÉR.

Limbeck János és fia „Első m. kir. szab. érckoporsógyára és temetésrendező-vállalata” Arad.

ebecki Blaskovich Aladár úgy a saját, mint testvérei Gizella; özv. podmanini báró Podmanický Béláné, gyermekei és unokái; Jolán, özv. baráthi Huszár Béláné, gyermekei és unokái; Margit, gyergyószentmiklósi Kövér Lajosné, férje és gyermekei; Erzsébet, gyergyószentmiklósi Kövér Jánosné, férje és gyermekei; Ilona; Borcsa, néhai zombori Rónay Aladárné gyermekei és unokái; Ernest, neje monyorói Urbán Elsa báróné és gyermekei, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtelt szívvel jelenti, hogy a forrón szeretett apa, nagypapa, szépapa, após és rokon

ebecki Blaskovich István

életének 89-ik, özvegyiségének 8-ik évében, 1917. évi július hó 16-ikán esti 7 órakor, hosszú betegség után és vallásos kötelességének eleget téve, az Úrhoz esendesen megtért.

A megboldogultnak földi maradványa 1917. évi július hó 18-ikán d. u. 4 órakor fog Nagykirályhegyesen a családi kápolnában a róm. kath. vallás szertartása szerint beszenteltetni s ugyanott a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise-áldozat a temetést követő napon Nagykirályhegyesen a családi kápolnában fog az egek Urának bemutatni.

Béke poraira!

Nagykirályhegyes, 1917. évi július hó 16-án. 21

A Hátszegi Felső Kereskedelmi Iskolával és Női Kereskedelmi Szaktanfolyammal

kapcsolatos

Internátus. 4071

Ellátási díj 1000 korona. A főbb felügyelet alatt külön izraelita menza. Eretségvizsgálat. Allasközvetítés. Beiratás levél útján is eszközölhető. Prospektus ingyen. A délkeleti Kárpátok legszebb és legégszesebb vidéke.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kís. palack ára: 3-korona 60 fillér. Nagy palack ára: 6 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, gigitó, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegség részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepsin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepsin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít! !

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak Szőrvesztő-Depillor.

fontos tudni, hogy

ruhatetük

kiirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejtaro, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ara utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Arad legújabb kerékpár, varrógép és Gramophon raktára. Villanyvilágítási vállalat.

Hammer Vilmos

műszerész

Szabadság-tér 5-6.

Telefon 96.

Veszek törött és használt gramofon lemezt K. 0.50 darabját.

Egyedüli képviselő a világ legjobb gyártmányú gépeiből. Columbia és Irvingtonos jegyű gramofonokból. Waffner rad kerékpárak és Pfaff varrógépek. Saphirius „Pathefonok”, Pathe lemezek. Megérkeztek a legújabb felvételi operettek és népdalok. **Király Ernő**től.

Nagy raktár kerékpár alkatrészekből. gumiból és Acetylen lámpákból. Pontos kiszolgálás. jutányos árak. Nagy szak- szerű javító műhely. 2951

5-6 tányér leves 24 fill.

„Bergmanna” husizá leves,

teljesen pótolja a husleveset, tartalmaz: Julienne-t, szárított zöldséget, tarfiolt és gombát. — 1 csomag (5-6 tányér levesnek elegendő). **Ára 24 fill.**

Tömegelőmezőknek előnyös külön árajánlatok

Mindenütt kapható!

Képviselő: 4227

László B. Jenő,

Arad, Kazinczy-utca 2. szám.

A géptulajdonos a cséplőgépnél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevágókat, kéveadogatókat, ugyancsak a szecskavágó gépnél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkácsi felügyelőbizottság előtti pánztárnál baleset esetére biztosítani. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadogatóknak, illetőleg jegutódnak, akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság sem terheli. A cséplőgépeket csak képzett gépészek, fűtők kezelhetik.

Erzsébet, Soga és Gáj kövürosokban, végül Poltura városrészen a takarmány bogtyákban, vagy kaszabon csak akkor tartható, ha a boglya vagy a kaszal és az ezt környező épületek közti legkevesebb husz méter üres tér marad több boglya vagy kaszal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1917. évi június hó 11-én.

Green, főkapitány,

11900—1917.

Hirdetmény.

A m. kir. Minisztériumnak a lenfonal és lenkócfonal készletek, továbbá a len- és féllenszövetkészletek bejelentése, valamint feldolgozása és forgalombahozatalának újabb szabályozása tárgyában kelt 299—1917. M. E. sz. rendelete nyomán közzétett teszem, hogy mindennemű (nyers, fehérített, vagy festett) egyszerűs vagy cernázott len és lenkócfonal, mindennemű lenvarrócérna, mindennemű len és féllenszövet, len és féllenszövetekből készült mindennemű konfekcionált cikkek, mindennemű egyéb, tisztán lenfonalból készült cikkek bejelentendők. Mindazok, akik a fenti árukat iparszerűen előállítják, felhasználják, feldolgozzák, az ily árukból raktáraikban levő készleteiket f. hó 31. napjáig, azentul pedig újabb intézkedésig két havonként a Lenipari bizottság útján (Budapest V, Mária Valéria-utca 12. sz.) a kereskedelemügyi miniszternél jelentésük be.

Ki vannak véve a jelen rendeletben a feldolgozás, kikészítés és forgalombahozatal tekintetében megszabott korlátozások alól: a magánosok birtokában lévő, saját házi használatukra szánt készletek, azok a készletek, amelyek a katonai igazgatástól, valamilyen osztrák-magyar minisztériumtól, a horvát-szlavon országos kormánytól, vagy a bosnyák-hercegovinai országos kormánytól nyert rendelkezések teljesítésére szükségeseknek.

Aki a jelen rendeletet megszegi, vagy kijátsza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihárast követ el és hat hónapig tartó elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. — A m. kir. minisztériumnak 1482—1916. M. E. és 1488—1916. M. E. számú rendelete, valamint a m. kir. kereskedelemügyi miniszternak 77.718—1916. sz. rendelete a jelen rendelet életbelépésével hatályát veszti, a hatályuk alatt keletkezett jogviszonyokra és elkövetett kihágásokra azonban ezentul is alkalmazást nyernek. — 4* 1489—1916. M. E. számú rendelet 1. §-a alá eső cikkek közül azok, amelyek a jelen rendeletben nincsenek megemlítve, vagyis a lenkóc, valamint a kikészített len és lenkóc nem esik a jelen rendeletben megszabott bejelentés alá, ezen cikkek készleteinek időszakos bejelentésére nézve a 8881—1916. M. E. számú rendelet irányadó.

Arad, 1917. május hó 29-én.

Green, főkapitány.

Az Aradi Ipar- és Népbank

Bankhelyiségek a Bohus-palotában. Alapított 1869-ben.

Résztvénytőkéje és tartalékalapjai: 7.500.000 korona.

Igen előnyös feltételek mellett nyújt

kölcsönöket ingatlanokra, (ház és földbirtokokra.)

Elfogad takarékpénzes betéteket

állandó természetűeket	4 1/2 %
és bármikor, azonnali rendelkezésre	4 %

kamat mellett. — Előleget ad

Árukra, értékpapírokra.

Hadifoglyoknak pénzküldeményeket eljuttat. 4483

Ószentannán

alakult „HANGYA” fogyasztási és értékesítő szövetkezet józan, szorgalmas, megbízható, legalább kettő ezer korona biztosítékkal rendelkező

üzletvezetőt keres.

Magyar, német és román nyelv bírása megkívánatik. Javadalmazása: szabad lakás; megállapodás szerinti fix és szorgalmához mérten forgalmi százalék. Beválás esetén állandó állás, biztos jövő.

Ajánlatok „Hangya” Igazgatóságához Ószentanna (Aradmegye) címre kéretnek.

4682

6502—1917.

Hirdetmény.

Az országos főbiztonsági és közrendi tekintetből közzétett teszem, hogy: szénát, vagy gabonaszemleket éjjel a földekről csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek őszén céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot, vagy majorságot tartani nem szabad. Erő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos. Szalmás gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedett. A szénás helyeken összehordott gabonaszemleket akként helyezendők el, hogy az asztal végén között legalább 6 m. üres hely legyen. A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén üzletbiztonság okáért egy fecskenőt készletben tartani köteles.

Gőzerő által (lokomóvíz), vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul zároló horgonybádogból vagy keményfából készült mentőszekrényt felszerelve kötelesek tartani. Amennyiben mentőszekrény vagy kötszerdoboz már volna készletben a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszerek keltező módon való használata céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is 2, illetőleg a fenntebb említetteknek egy egyén még pedig első sorban a gépész az első segély nyújtásában kellő jártassággal bírjon.

A cséplőgépnél, valamint az asztalok között dohányozni tilos.

Használt ólom megvételre kerestetik.

A szépségápolás titka a felhasznált szépségesszerek helyes megválasztásában rejlik!

**Rozsnyay kitünő Serail arc-
szépitő különlegességei**

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fillér.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, rózsás és testápoló. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Lila, du bal, orgona, piros rózsás, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél!

1845

**Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.**

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 3 fillér. Vas-tagabb betűkkel 10 fillér.

A vas-tagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"D. F."

Sürgős levél várja. 3568

Kimendottna

fess, fiatal urinő, vagy urkeány discret ösmeretségét ezton ohajtja megszerezni feltétlenül korrekt uri flu. Fényképes leveleket kiadóba „Opera” jeligére. 4726

Fiatál asszonyka,

uri ember tisztességes barátságát keresi, ki öt némileg támogatás. Választ „Hü barátinő” jeligére a kiadóba kerek. 4736

Alkalmazást keres.

Irodai

gyakorlattal, gépirás és könyvelésben jártas nő, alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 4722

2 Hatali fűszerkereskedés segéd augusztus 1-re állást keres. Cim a kiadóban. 4731

Israelita árva leány

állást keres, fűszer és vas szakmában jártas. Cim: Grauer Paul Magyarpécská. 4686

Alkalmazást nyer.

Dajka

felvétetik, óvodába lakás, fűtés és fizetéssel. Cim a kiadóban. 4699

Ujcság

kihordó és árusító felvétetik az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Lehet asszony is, vagy rokkant katona. 5010

Kertész,

ki a mű- és konyhakertészetben teljesen jártas, jó bizonyítványokkal rendelkezik, katonaságtól véglegesen mentes, alkalmazást nyer szeptember 1-ei belépésével Vajda Zeigmond kunágotai gazdaságában, u. p. Magyarbányhegyes. 4728

Egy gyakorlott

gépész, csépléshez azonnali belépésre kerestetik. Szentendrey Béla, Ujezentanna. 4727

Fűszer- és csomage

üzlet részére tanulókat keresek. Lázár Gyula, Arad. 4725

Korcsok

jó munkás borbély segédet. Rettinger, szilváz épület. 4733

A papírszakmában

jártassággal bíró, intelligens kiszolgáló leány felvétetik. Cim a kiadóban. 4734

Segéd

az angros szakmában felvétetik. Ehrenfeld Ignác fűszerkereskedésében Arad, Boros Benitér. 4711

Női irodai segédnő,

ki keveset németül is beszél, a Waggon és Martagyarak katonai vezetésére részére felvétetik. Jelentkezések és tudakozódások naponta reggel 9-11 óráig Ernye századosnál, waggongyár. 4718

Vas- és fűszerüzletben

egy jó bizonyítványokkal rendelkező hadmentes segéd, ki a román nyelvet is bírja, felvétetik. Mencer A. Adolf, Pantokta. 4621

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiú, kik a 14. élet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lakást keres.

4-5000 koronát

fizetünk évi bért 6-8 szobás lakás lakásért. Ajánlatokat Erzsébet Köszénbánya társulat Arad. Telefonszám 10-49. 4666

Kiadó lakás.

3 szobás

udvari lakás, Andrassy-tér 8. sz. alatt, azonnala kiadó. Bővebbet a házmes-ternél.

Vétel és eladás.

Modern ebédlő

és gyermekszoba berendezés eladó. Görbe-utca 1/a. Megtekinthető 10-2-ig. 4721

Jól felszerelt kovácsüzem

fűrőgéppel eladó. Sajtos Ferenc, Kerülő, Arad megye. 4724

3 lóerős

Rusztan Protter, gyárilag javított cséplő-garnitúra eladó. Üzemközben megtekinthető Arad-Gáj, Temető-utca 2. sz. a 4729

6-50 koronáig fizet

egy gramm aranyért Tökölly-téri ékszerész üzlet. 4679

Veszek

idei csemege mézet, mákot és kömény-magot. Berrek Viktor Gyulafehérvár. 4661

6-50 K.-ig fizet

egy gramm aranyért Hirsch órák és ékszerész Forray- és Rákóczi-utca sarok. 4669

Veszek lényképezőgépet

használt 9x12-szerest elsőrendű objektívval. Cim Hussel donánytörszében. 4716

A Gólem

Márványmenyasszony, Sztambul rózeája, Csárdáskirálynő és az összes zeneműjodonságok. Kaphatók Deák Béla könyv-és papírkereskedésében Forray-utca. Telefon 902. 871

Használt Gólem

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Tégla

jómiaőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos árban kapható. Jiraszek iroda Lovarda-u. 1. szám, telefon 1097, vagy Lázár iroda, Hasszinger-utca 5. szám, telefon 747. szám. 3783

Egy alig használt egyenrangú

2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ingatlan.

Két utcára nyíló,

Csernevits Péter-né 14. sz. ingatlan, mely all egy kisebb félemezletes és egy földszintes házból. eladó. Bővebbet az Ipar és Népbanknál. 4735

Különféle.

A Hunnia kalapszakmában,

a legujabb veleur kalapok megérkeztek, ugyanott elsőrendű kényelmes felvétetik. 4737

Gyógyászat.

Hehs Vicsas chinabera.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Paratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infektívól eredő meg-betegedés ellen ugy feleltetnek, mint gyermekeknek. Ára 5.- kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Az angyal

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

As Annel

aranyér-kupokat mindenben pótolják a Haemorhoidál-kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

Aranybeváltó

árjegyzék:

7-50 korona

6-50 korona, 6-10 korona, 6 korona, 5-60 korona, 5 korona, 4-90 korona, 4-80 korona, 4-70 kor. fizet egy gramm aranyért

Brandes,

órák- és ékszerész. József főherceg-ut 12. (Lutheránus templom mellett.) 4707

Gyorokon

az állomás és a motorvasut megálló tözsomszédságában elterülő 90 katasztrális hold kertgazdaság céljaira megfelelő

szántó föld

gazdasági épületekkel, több évre

haszonbérbe adatik.

Érdeklődők ajánlataikat július hó 31-éig küldjék be. 4732

Gyorki Kavicsbánya Részvenytársaság, Andrassy-tér 3.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Cim a kiadóhivatalban.

A nők választójoga

egyhangulag a

Diana

puder és krém mellett nyilatkozik meg mert e két szer a női szépség egyedüli biztosítéka.

Próbadoz K. 1.-

Nagy doboz „ 2.50

Mindenütt kapható

4681

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1917. év június hó 1-től

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg. (csak katonáknak) 8:01
Személyvonat délelőtt 11:18
Személyvonat este 8:43

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u. (csak katonáknak) 1:25
Személyvonat este 8:20
Személyvonat reggel 5:45

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este 7:18
Személyvonat délután 4:49
Személyvonat reggel 6:58

Ujságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztatlanságot. Ara egy tégelynek 2.- K.

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen Kellemes ízű limonádét

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

mindenki otthon készíthet 1 adag CITRAS-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerárán

Arad, Andrassy-tér 22. szám.